

Kadernota 2022-2025

25 mei 2021

Inhoudsopgave

Bestuurlijke hoofdlijnen Kadernota 2022-2025	2
Werk in uitvoering: prioriteiten voor de duurzame, groeiende en inclusieve stad	2
Leeswijzer	4
1. Financieel beeld en ijkpunten	6
1.1 Uitgangspunt Kadernota 2022-2025	6
1.2 Belangrijkste financiële ijkpunten	7
1.3 Financiële onzekerheden.....	8
2. Opgaven en prioriteiten	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Duurzame stad	10
2.3 Groeiende stad	11
2.4 Inclusieve stad	13
2.5 Overig	14
3. Ondersteuningsmaatregelen in het kader van corona	16
3.1 Effecten van corona en hoe daar mee om te gaan	16
3.2 Wat gaan wij doen?.....	17
3.3 Doorkijk naar langere termijn en vervolg.....	19
4. Financieel beeld: financiële opgave, maatregelen en perspectief.....	21
4.1 Financiële opgave.....	21
4.2 Invulling amendement 129A	21
4.3 Invulling financiële opgave	25
4.4 Financieel perspectief	27
4.5 Brede financiële verkenning.....	28
Bijlage met autonome ontwikkelingen	29

Bestuurlijke hoofdlijnen Kadernota 2022-2025

Net zoals de Kaderbrief van vorig jaar, verschijnt de Kadernota 2022-2025 van de gemeente Amersfoort in een uitzonderlijke tijd, met veel onzekerheden. Op het moment van schrijven van deze Kadernota zitten we nog midden in de coronapandemie en hebben we nog te maken met verschillende noodmaatregelen om het virus tegen te gaan. Het virus en de maatregelen raken de hele samenleving en economie en hebben grote impact op de gezondheid, het welzijn en de welvaart van onze inwoners, ondernemers, verenigingen en (maatschappelijke) organisaties. Gelukkig zien wij ook de eerste lichtstralen aan de horizon: door de stijgende vaccinatiegraad en de dalende ziekenhuisbezetting zijn meer versoepelingen mogelijk en komen we steeds iets meer uit de lockdown. Nederland gaat weer beetje bij beetje 'open'. Er is weer perspectief, de verwachtingen voor de (macro)economie zijn overwegend positief en wij kunnen meer dan vorig jaar vooruitkijken. Waar wij in 2020 nog kozen voor een beleidsarme Kaderbrief zodat wij ons konden focussen op wat op dat moment nodig was om de coronacrisis het hoofd te bieden, kiezen wij dit jaar weer voor een Kadernota waarin wij niet alleen de financiële kaders richting de Meerjarenbegroting presenteren, maar waarin wij zoals gebruikelijk ook ingaan op de inhoudelijke en financiële prioriteiten die wij willen leggen voor de komende jaren. Bijzonder onderdeel van voorliggende Kadernota is het hoofdstuk waarin wij kijken naar de gevolgen van de coronapandemie voor onze stad; hoe zal Amersfoort er in het post-coronatijdperk uitzien? Op basis daarvan presenteren wij – op hoofdlijnen - een plan om de negatieve gevolgen voor de korte termijn zoveel mogelijk te verzachten. Dit plan zal de komende maanden verder worden vertaald in concrete acties en gedetailleerde maatregelen.

Werk in uitvoering: prioriteiten voor de duurzame, groeiende en inclusieve stad

Vanaf 2018 zijn wij voortvarend aan de slag gegaan met de drie hoofdopgaven waarvoor Amersfoort staat: het op een verantwoorde wijze laten groeien van de stad, de verduurzaming van onze gemeente en het zijn en blijven van een inclusieve stad waarin iedereen zich thuis kan voelen. Daarvoor zijn in de eerste jaren belangrijke meerjarige kaders vastgesteld, zoals het Deltaplan Wonen, de Warmtevisie en meer recent het Beleidskader Inclusieve Stad. In de tweede helft van onze bestuursperiode zijn veel projecten gestart om die kaders te vertalen naar de praktijk; er worden volop woningen gebouwd, we ondersteunen inwoners bij het verduurzamen van hun woning, maken de stad steeds klimaatbestendiger en we focussen ons bij het toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg en ondersteuning op het bieden van bestaanszekerheid en gelijke kansen. Daarbij werken we vanuit de principes van positieve gezondheid. Aan de uitvoering van de drie hoofdpijlers heeft de gemeenteraad in de begroting 2019-2022 een fors pakket aan incidentele en structurele middelen gekoppeld.

Voor de periode die voor ons ligt blijven de duurzame, groeiende en inclusieve stad de focus. De coronacrisis heeft het belang van deze opgaven niet verminderd, maar in verschillende gevallen juist vergroot. Dat zien we heel duidelijk bij de inclusieve stad: in de afgelopen periode zijn kwetsbare groepen extra hard geraakt en we zien dat (onderwijs)achterstanden en daarmee ongelijkheden in de samenleving groter worden. Het is daarom van groot belang dat wij blijven werken aan het bieden van gelijke kansen en daarvoor groepen die in een kwetsbare situatie zijn geraakt blijven

ondersteunen en perspectief bieden.

Als het gaat om de groeiende stad zijn woningen nog steeds een schaars goed en met de lagere inkomenszekerheid waar mensen nu mee te maken hebben, blijft het van groot belang om te zorgen voor meer betaalbare woningen in de stad. Daarbij hoort ook het op peil houden van het voorzieningenniveau als het gaat om o.a. sport, cultuur en horeca. Juist deze sectoren hebben het erg moeilijk gehad in de afgelopen periode en dat zal de komende tijd onze aandacht blijven vragen. Het verduurzamen en vergroenen van Amersfoort blijft daarnaast van groot belang in het leefbaar, gezond en toekomstbestendig houden van onze stad.

In de komende tijd blijven we doorbouwen aan de duurzame, groeiende en inclusieve stad. Een aantal opgaven binnen deze pijlers is in de begroting tot en met 2023 incidenteel gedekt. Het gaat dan om de energietransitie (€ 2,5 miljoen), Deltaplan Wonen (€ 1,7 miljoen), minimabeleid (€ 0,5 miljoen), boa's (€ 0,5 miljoen), woonoverlast (€ 0,13 miljoen) en radicalisering (€ 0,07 miljoen). In de begroting 2021-2024 kondigden wij aan om bij de Kadernota 2022-2025 te kijken of deze met voorrang structureel financieel gedekt kunnen worden. Wij zijn namelijk van mening dat deze opgaven structurele prioriteit binnen de gemeente verdienen. Onze financiële situatie op dit moment is er echter niet naar om deze opgaven op een verantwoorde manier structureel te vertalen in de Kadernota 2022-2025 en de daaruit voortvloeiende begroting. Dat zou op dit moment te grote financiële maatregelen voor de stad vergen.

Met de incidentele dekking van de opgaven kan er de komende twee jaar, t/m 2023, doorgedaan worden met de uitvoering ervan. Daarna zal opnieuw beoordeeld moeten worden op welke manier deze opgaven structureel in de begroting vertaald kunnen worden. Dat zal niet meer aan deze raad en college zijn, maar aan een nieuwe gemeenteraad en college. Om een nieuwe gemeenteraad en een nieuw college te ondersteunen bij het maken van een onderbouwd besluit hierover, starten wij najaar 2021 een brede ambtelijke verkenning waarin mogelijkheden onderzocht worden om financiële ruimte vrij te maken. Bijvoorbeeld door middel van financiële maatregelen, of door andere manieren van (samen)werken. De uitkomsten van deze verkenning, die we eind maart 2022 verwachten, kunnen door de nieuwe Raad en College gebruikt worden bij het opstellen van een nieuw akkoord en bij het opstellen van de Begroting 2023-2026 en latere jaren.

In voorliggende Kadernota zijn wij gezien de financieel onzekere situatie zeer terughoudend geweest met nieuwe wensen. U treft in deze Kadernota dan ook vooral autonome ontwikkelingen en vervangingsinvesteringen die noodzakelijk zijn om mee te nemen. Wel stellen wij voor om voor circulaire economie, duurzame mobiliteit en ondermijning incidenteel budget voor 2022 op te nemen. Wanneer wij dit niet zouden doen, zouden de activiteiten binnen deze opgaven na 2021 stoppen. Dat vinden wij gezien het belang van deze opgaven niet wenselijk. Wij lichten dit toe in hoofdstuk 2.

Ondersteuning gevolgen coronacrisis

Zoals hierboven al aangegeven gaan wij in deze Kadernota ook in op de gevolgen van de coronacrisis voor de stad. Wij zien dat de impact van de pandemie en de maatregelen op de gehele samenleving groot is. Verschillende groepen en sectoren zijn extra hard geraakt, bijvoorbeeld als het gaat om kinderen met onderwijsachterstanden, de binnenstad en verenigingen zoals sport- en cultuurverenigingen. In hoofdstuk 3 hebben wij een aantal thema's benoemd waarvan wij denken dat er op de korte termijn maatregelen nodig zijn om de negatieve gevolgen van de coronacrisis te verzachten. Na vaststelling van de kadernota zullen deze thema's verder uitgewerkt worden en worden vertaald naar concrete acties en maatregelen.

Beperkte financiële ruimte: evenwicht vinden

In de voorgaande kadernota's en begrotingen zagen wij al dat de financiële ruimte die wij hebben, net als bij bijna alle andere gemeenten in Nederland, beperkt is. Onze financiële situatie in combinatie met de opgaven voor Amersfoort, de extra lasten vanwege corona en de autonome ontwikkelingen waarmee wij te maken hebben, maken dat er weinig tot geen extra financiële ruimte is in deze Kadernota. Daar komt bij dat er op dit moment nog grote onzekerheden zijn, zoals de ontwikkeling van de herverdeling gemeentefonds, de plannen van een nieuw kabinet voor de komende jaren en de middelen voor jeugdzorg, opschalingskorting e.d. Deze onzekerheden maken het opstellen van een financieel sluitende kadernota voor de jaren 2022-2025 op dit moment erg lastig. Het college vindt het van belang om een solide financieel beleid te voeren waarbij de gemeente voldoende flexibiliteit en weerbaarheid heeft om in te kunnen spelen op onzekerheden.

Wij vinden het tegelijkertijd van belang om de financiële opgave stapsgewijs aan te pakken, zoals wij ook in de Begroting 2021-2024 aangaven. Juist omdat er nog veel onzeker is en de financiële opgave op de langere termijn nog onduidelijk is, kiest het college ervoor om te zorgen dat in ieder geval de jaren 2022 en 2023 structureel sluitend zijn en een weerstandsratio van minimaal 1,0 hebben. Deze financiële strategie past volgens ons bij deze onzekere tijd: we varen scherp aan de wind om onze investeringen en uitgaven op peil te houden en beheersen de risico's door een aantal opgaven incidenteel te dekken, geen nieuw beleid te starten en in deze Kadernota te focussen op de jaren 2022 en 2023. Met deze financiële strategie zijn we financieel voldoende solide en zorgen we ervoor dat de maatschappelijke impact van financiële maatregelen niet onnodig groot is. Zodra de grootste onzekerheden uit beeld zijn, kunnen daarna nadere keuzes gemaakt worden door een nieuwe gemeenteraad.

Hierboven gaven wij al aan dat de incidenteel gedekte opgaven in de begroting niet structureel in de begroting kunnen worden opgenomen. Om de financiële opgave in te vullen kiest het college ervoor om een aantal bestemmingsreserves zonder verplichtingen te laten vrijvallen en om enkele (vervangings)investeringen te faseren. In hoofdstuk 4 van deze Kadernota gaan we hier verder op in. In dat hoofdstuk leest u ook over hoe wij de verdere invulling van het door uw raad aangenomen amendement 129A vormgeven. U riep ons daarin op om op verschillende beleidsterreinen ombuigingen te realiseren. Als gevolg daarvan worden ondersteuning en werkzaamheden verminderd, uitgesteld of afgesteld. Dat zal bij de ene invulling meer voelbaar zijn dan bij de ander. Wij hebben bij de invulling zoveel mogelijk vastgehouden aan de denkrichtingen van uw raad.

Bovenstaande keuzes betekenen dat – volgens het huidige financiële beeld - de jaarschijven 2024 en 2025 niet structureel sluitend zijn en dat de weerstandsratio in die jaren niet op minimaal 1,0 uitkomt. Dat is lager dan de gewenste bandbreedte van 1,2-1,5 die uw raad eerder vaststelde. Het college vindt dit op dit moment echter een verantwoorde keuze, omdat de cijfers in de aankomende tijd nog fors kunnen veranderen. Wij kiezen er daarom voor om niet nu al financiële maatregelen te nemen om de jaarschijven 2024 en 2025 dicht te leggen. Dat zou namelijk ingrijpende maatregelen vergen die misschien later niet nodig blijken. Wel willen wij ervoor zorgen dat een nieuwe gemeenteraad en college hierover een onderbouwd besluit kunnen nemen. Zoals hierboven ook aangekondigd starten wij daarvoor een brede ambtelijke verkenning.

Leeswijzer

In deze Kadernota 2022-2025 stellen wij u op de hoogte van het financieel meerjarenperspectief en de inhoudelijke en technische uitgangspunten voor de komende begroting 2022-2025, die begin

oktober 2021 gepresenteerd wordt. In het eerste hoofdstuk geven wij het financiële beeld weer zoals dat er nu uitziet, inclusief de financiële ijk- en uitgangspunten. Ook gaan wij in op de (financiële) onzekerheden die op dit moment spelen en die het financiële beeld in de komende tijd mogelijk nog gaan beïnvloeden.

In hoofdstuk 2 gaan wij in op de inhoudelijke opgaven van de gemeente Amersfoort; waar staan we als het gaat om de duurzame, groeiende en inclusieve stad, met welke autonome ontwikkelingen hebben wij te maken en welke prioriteiten stellen wij voor de aankomende jaren, ook gezien de gevolgen van de coronacrisis.

In het derde hoofdstuk worden de gevolgen van de coronacrisis verder uitgediept en blikken wij vooruit; hoe zal Amersfoort er in het post-coronatijdperk uitzien? Op basis daarvan presenteren wij – op hoofdlijnen - ons plan om de negatieve gevolgen voor de korte termijn zoveel mogelijk te verzachten.

In hoofdstuk 4 wordt ingezoomd op de financiële opgave waar wij voor staan en op welke manieren we deze willen invullen. Ook wordt gekeken naar het financiële perspectief en de (macro)economische ontwikkelingen die voor ons liggen.

1. Financieel beeld en ijkpunten

1.1 Uitgangspunt Kadernota 2022-2025

Het vertrekpunt voor deze Kadernota vormt de in de raad vastgestelde meerjarenbegroting 2021-2024. Die sloot in alle jaren per saldo met een tekort, maar vertoonde in de jaren 2021, 2022 en 2023 een positief structureel saldo, waarmee we voldeden aan de wet- en regelgeving om óf het eerste jaar, óf het laatste jaar van de meerjarenraming minimaal structureel in evenwicht te zijn (of een positief saldo te hebben).

Na het opstellen van de meerjarenbegroting 2021-2024 zijn de september- en decembercirculaire van het gemeentefonds 2020 gepubliceerd. Deze circulaires leidden niet tot nieuwe bijstellingen van de groei van het gemeentefonds voor de komende jaren. Dat betekent dat het meerjarenbeeld van de begroting 2021-2024 leidend is voor het financiële beeld als uitgangspunt voor deze Kadernota:

Uitgangspunt Kadernota 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo	-2,2	-5,4	-9,6	-4,3
- Waarvan structureel	4,6	0,6	-1,2	-1,2
- Waarvan incidenteel	-6,8	-6,0	-8,4	-3,1

Bovenstaande tabel laat zien dat de overall financiële uitgangssituatie voor deze Kadernota niet gunstig is. Onze financiële situatie in combinatie met de raadsopgaven en de gevolgen van de coronacrisis voor de (lokale) economie vragen de komende jaren om oplossingen en keuzes. In elk jaar zijn de lasten per saldo hoger dan de baten: we geven jaarlijks meer geld uit dan er binnen komt. Dit gaat ten koste van onze saldireserve en daarmee ons weerstandsvermogen. Alleen structureel hebben we een overschot in de begroting in de jaren 2022 en 2023.

Dat betekent ook dat er bij voorbaat weinig tot geen financiële ruimte is in deze Kadernota. Als gemeente worden we echter wel geconfronteerd met autonome ontwikkelingen waar we niet onderuit kunnen, maar die wel structureel of incidenteel geld kosten. De echt noodzakelijke autonome ontwikkelingen en vervangingsinvesteringen hebben we daarom meegenomen in deze Kadernota. We zijn zeer terughoudend geweest met alles wat op dit moment niet noodzakelijk is.

Uitgangspunten

Tijdens het opstellen van deze Kadernota was de meicirculaire 2021 nog niet gepubliceerd, dus de effecten daarvan zijn niet verwerkt in onderhavige Kadernota. Naar verwachting wordt de meicirculaire eind mei/begin juni gepubliceerd. U ontvangt een raadsvoorstel naar aanleiding van deze circulaire.

We gaan ervan uit dat de loon- en prijsindexering van de gemeentelijke begroting gedekt wordt door de stijging van het gemeentefonds. We gaan er dus van uit dat de indexering budget neutraal zal zijn. Dit brengt wel enig risico met zich mee, omdat onzeker is of deze veronderstelling juist zal blijken te zijn. Dat geldt in feite ook voor de areaalontwikkeling: omdat we als Amersfoort groeien, ontvangen we daar geld voor via het gemeentefonds; de groei van de stad leidt ook tot extra lasten in de gemeentelijke begroting. Voor deze Kadernota gaan we er van uit dat beide effecten elkaar compenseren. Daarbij zijn we echter ook afhankelijk van de groei van andere gemeenten. Groeien

die relatief gezien harder dan Amersfoort, dan kan dit een financieel nadeel opleveren in het gemeentefonds. De meicirculaire zal hier uitsluitel over geven. De financiële effecten van zowel de loon/prijsontwikkeling als de areaalontwikkeling zijn bekend bij de begroting 2022-2025. Voor deze Kadernota en de nieuwe meerjarenbegroting 2022-2025 stelt ons College voor om de volgende uitgangspunten te hanteren voor de jaarschijf 2022:

Omschrijving	Uitgangspunt voor 2022
Loonindex:	2,5%
Prijsindex:	1,5%
Trendmatige verhoging belastingen:	2,0%
Rentepercentage:	1,0%
Aantal inwoners:	158.600
Aantal woonruimten:	69.600

1.2 Belangrijkste financiële ijkpunten

Kijkend naar de huidige ontwikkelingen, dan zien we dat we te maken hebben met een beperkte structurele doorwerking uit de Jaarrekening 2020 van ongeveer € 0,4 miljoen. Die bestaat voor € 0,2 miljoen uit onderhoud van bomen als gevolg van klimaatverandering (droogte) waar geen structureel budget voor geraamd is, maar al wel een paar jaar achtereen tot een overschrijding in de jaarrekening leidt. Dit geldt ook voor € 0,2 miljoen aan OZB-aanslagen die we als gemeente aan onszelf opleggen als eigenaar van maatschappelijk vastgoed.

De trendmatige verhoging van de belastingen levert ongeveer structureel € 1 miljoen op. In 2025 hebben we te maken met de laatste tranche van de opschalingskorting van € 1,5 miljoen die we door het Rijk gekort worden op het gemeentefonds. Vorig jaar waren er vervangingsinvesteringen opgenomen in de kadernota/meerjarenbegroting 2022-2025 die eerst in de jaarschijf 2025 tot verhoging van de kapitaallasten leiden. Het betreft een bedrag van € 1,0 miljoen structureel. Hier tegenover staan diverse incidentele en structurele autonome ontwikkelingen. In de bijlage bij deze Kadernota vindt u een uitgebreid overzicht van deze autonome ontwikkelingen, uitgesplitst naar programma.

Dat leidt tot het onderstaande beeld.

Begrotingssaldo en weerstandsratio na autonome ontwikkelingen Kadernota 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Structureel begrotingssaldo:				
Saldo 2021-2024	4,6	0,6	-1,2	-1,2
Jaarrekening 2020: structureel effect	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Trendmatige verhoging belastingen	1,0	1,0	1,0	1,0
Opschalingskorting	-	-	-	-1,5
Kapitaallasten investeringen 2024	-	-	-	-1,0
Structurele autonome ontwikkelingen	-0,8	-0,9	-1,0	-1,5
<i>Totaal structureel begrotingssaldo</i>	<i>4,3</i>	<i>0,3</i>	<i>-1,7</i>	<i>-4,7</i>
Incidenteel begrotingssaldo:				
Saldo 2021-2024	-6,8	-6,0	-8,4	-3,1
Incidentele autonome ontwikkelingen	-1,3	-0,4	-	-0,1
<i>Totaal incidenteel begrotingssaldo</i>	<i>-8,2</i>	<i>-6,4</i>	<i>-8,4</i>	<i>-3,2</i>
Totaal begrotingssaldo	-3,8	-6,1	-10,0	-7,9
Weerstandsratio	1,1	1,0	0,9	0,7

Bij berekenen van de weerstandsratio is rekening gehouden met een lager bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit als gevolg van de actualisering van de risico-inschatting in januari 2021 ten behoeve van de jaarstukken 2020. Deze geactualiseerde risico-inschatting hanteren we nu ook voor deze Kadernota.

Het begrotingssaldo sluit in geen enkel jaar van deze meerjarenperiode. Dat betekent dat er jaarlijks geld uit de saldireserve gehaald moet worden om een sluitende begroting te realiseren. In totaal zou er dan de komende vier jaren bij ongewijzigd beleid incidenteel € 27,8 miljoen onttrokken moeten worden aan de saldireserve. Dat heeft grote gevolgen voor de weerstandsratio, die bij een gelijkblijvend risicoprofiel, hard daalt. Van 1,1 in 2022 naar 0,7 in 2025 (bij ongewijzigd beleid). Het structurele saldo is wel nog positief in de eerste twee jaarschijven. De laatste twee jaarschijven duikt ook het structurele saldo 'in de min'.

Ook na 2025 zullen de vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte, ICT en de bijdrage aan de onderwijshuisvesting jaarlijks en cumulatief verder oplopen met gemiddeld € 1,5 miljoen structureel per jaar. Dat geldt dan niet meer voor de opschalingskorting/apparaatskorting van het Rijk die in 2025 de laatste tranche kent van ruim € 1,5 miljoen structureel. Dit betekent alles bij elkaar wel dat bij ongewijzigd beleid van gemeente en Rijk de (structurele) financiële opgave ook ná 2025 op blijft lopen met € 1,5 miljoen structureel en cumulatief per jaar.

1.3 Financiële onzekerheden

De onzekerheden op financieel terrein, met name op het gebied van het gemeentefonds, zijn dit jaar groot. Groter dan andere jaren. Een greep uit de zaken die nu nog niet helder zijn:

- Blijft de trap-op-trap-af systematiek in het gemeentefonds bestaan?
- Gaat een nieuw kabinet extra geld uitgeven of juist bezuinigen (effect op gemeentefonds)?
- Schaft een nieuw kabinet de oploop van de opschalingskorting per 2022 of 2023 af?
- Komen er nieuwe bezuinigingen op het gemeentefonds?

- Maakt een nieuw kabinet de incidentele tegemoetkoming voor de (jeugd)zorgproblematiek structureel? Voor 2021 zijn er inmiddels extra incidentele middelen beschikbaar gesteld. Het is echter nog onzeker in hoeverre deze structureel worden gemaakt.
- Gaat de herverdeling van het gemeentefonds door, zo ja, per wanneer en met welke effecten?
- Gaat een nieuw kabinet verdere aanvullende investeringen doen om het groeivermogen van Nederland te versterken, bijvoorbeeld voor de versnelling van de woningbouw, versterking groeifonds etc. en zo ja, welk aandeel ontvangt Amersfoort daarvan?

Al deze grote onzekerheden maakt het opstellen van een financieel sluitende Kadernota 2022-2025 en meerjarenbegroting 2022-2025 uitermate lastig. Daarbovenop komt nog eens de onzekerheid dat niet bekend is wanneer deze onzekerheden opgelost zullen zijn. Dat kan heel snel zijn wanneer een nieuw kabinet aantreedt, maar kan als het tegengit, ook nog maanden duren. Wij staan daarmee voor de vraag: moeten we nu alles op alles zetten om een meerjarig sluitende Kadernota te presenteren met een weerstandsratio die conform de normering van uw Raad is? Dat zou nieuwe financiële ingrepen impliceren, die wellicht later dit jaar overbodig zouden kunnen zijn, mocht het Rijk oog krijgen voor de financiële noden van de gemeenten en daar ook wat aan doen.

Alles overwegend kiezen wij ervoor om wél voor de jaren 2022 en 2023 een structureel sluitende kadernota op te stellen met een weerstandsratio die minimaal op 1,0 uitkomt. De jaarschijven 2024 en 2025 laten we over aan een nieuwe raad en college die aantreden na de gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Wel willen we dit goed overdragen. Daarom starten we dit najaar een ambtelijke verkenning naar mogelijke ombuigingsmaatregelen die door de nieuwe raad en college gebruikt kunnen worden om tot een financieel sluitend akkoord te komen. Deze verkenning komt rond maart 2022 beschikbaar.

2. Opgaven en prioriteiten

2.1 Inleiding

Om ervoor te zorgen dat wij een fijne, vitale en gezonde woon-, werk- en verblijfstad zijn voor alle mensen die in Amersfoort (willen) wonen, werken en/of verblijven hebben wij vanaf 2018 ingezet op de drie pijlers 'duurzame, groeiende en inclusieve stad'. Met die focus willen wij de komende jaren doorgaan, want wij zien dat de grootste opgaven voor onze stad binnen deze drie pijlers liggen. De coronacrisis heeft het belang daarvan niet verminderd, maar in een aantal gevallen juist vergroot. We zien dat armoede, achterstanden en andere sociale kwetsbaarheden vergroot worden door de pandemie. Het is daarom zaak dat wij blijven inzetten op het vergroten van de kansengelijkheid, weerbaarheid, bestaanszekerheid en participatie van onze inwoners. Bovendien hebben wij in 2021 en daarna nog steeds te maken met een enorme bouw- en duurzaamheidsopgave om antwoord te kunnen bieden op die andere twee crises: de woon- en klimaatcrisis. De coronapandemie heeft ons laten zien dat wij als samenleving veel kunnen bereiken wanneer de nood echt aan de man is; door samen te werken aan complexe veranderopgaven kunnen wij ons sneller aanpassen aan nieuwe situaties dan wij mogelijk dachten. Wij willen die kennis, ervaring en de mindset vasthouden als het gaat om de grote opgaven voor onze stad.

Tegelijkertijd las u al dat wij ook te maken hebben met een financiële opgave. Bij de begroting 2019-2022 hadden wij de ruimte om een flinke financiële impuls aan de verschillende opgaven te geven. Die loopt t/m 2023 door. Helaas hebben wij in 2021 deze positie niet en is het zaak om op creatieve manieren om te gaan met de verschillende opgaven en scherp te kiezen waar wij onze middelen aan willen uit geven. In dit hoofdstuk leest u per pijler waar we staan, worden de belangrijkste autonome ontwikkelingen toegelicht (zie de bijlage voor het totaaloverzicht) en geven wij aan welke prioriteiten wij willen stellen voor de komende jaren.

2.2 Duurzame stad

Met de verduurzaming van onze stad dragen we bij aan het tegengaan van de wereldwijde klimaatverandering. Samen met de gemeenteraad spraken we uit om in deze periode belangrijke stappen te zetten in de opgave om CO₂-neutraal en klimaatbestendig te worden en om de gescheiden inzameling van afval en grondstoffen verder in te voeren. Daarmee houden we de stad leefbaar, gezond en toekomstbestendig. Dat doen we op verschillende manieren, bijvoorbeeld door herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte en het ondersteunen van inwoners, bedrijven en instellingen bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities, het steunen van bewonersinitiatieven, steenbreek (stenen vervangen door groen) en de subsidieregeling Groene Daken. Een duurzame, klimaatbestendige en groene inrichting draagt bij aan het verminderen van de negatieve gevolgen van klimaatverandering en ook aan gezond stedelijk leven en sociale samenhang. De concrete en laagdrempelige ondersteuning die wij daarbij bieden is van groot belang bij het vergroten van het maatschappelijk draagvlak van de verduurzamingsopgave. Om te komen tot een energie neutrale, klimaatadaptieve stad hebben we immers iedereen nodig, en dus houden we de vragen, ideeën en bezwaren van inwoners steeds in het oog.

Voldoende maatschappelijk draagvlak is samen met de betaalbaarheid en haalbaarheid van de verduurzaming een belangrijke uitdaging waarmee wij de komende tijd te maken hebben. We zien een spanning tussen de gestelde duurzaamheidsdoelen en de beschikbare middelen en instrumenten die wij als gemeente ter beschikking hebben. Wij zien onszelf daarom gesteld voor keuzes als het gaat om de snelheid en de manier waarop verduurzaming kan worden opgepakt. Dat was al zo vóór

de coronacrisis, maar dit wordt de komende tijd mogelijk nog lastiger. De Rijksoverheid heeft veel moeten lenen om de coronacrisis het hoofd te bieden en dat brengt het risico met zich mee dat er de komende jaren weinig extra middelen naar duurzaamheid gaan. Terwijl het zaak is om ervoor te zorgen dat het economische herstel ook een groen en duurzaam herstel wordt. Bijvoorbeeld door extra in te zetten op duurzame nieuwbouw en duurzame mobiliteit. Daarvoor zijn 'gamechangers' vanuit het Rijk, Provincie en de Europese Unie onontbeerlijk. Op verschillende manieren zetten wij ons daarvoor in via lobby en wij proberen kansrijke subsidiemogelijkheden en kennis zoveel mogelijk te benutten.

Door middel van de verschillende overhevelingsvoorstellen bij de jaarrekening, bijvoorbeeld voor de Regionale Energie Strategie en de autonome ontwikkelingen in deze Kadernota zoals de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed en van monumenten kunnen we ervoor zorgen dat onze activiteiten binnen de duurzame stad doorgang blijven vinden en kunnen we concrete vervolgstappen gaan zetten. Onder andere met het bepalen van de gemeentelijke rol in de gehele warmtetransitie, met het zorgen voor minder verharding en meer groen in de stad en met de eerste stappen richting een warmtesysteem. Tegelijkertijd zullen we de komende periode tot en met medio 2022 benutten om samen met (en ter voorbereiding op) de nieuwgekozen gemeenteraad prioriteiten te stellen voor de periodes tot 2030 en de stip op de horizon in 2050.

Belangrijke onderdelen van de duurzame stad zijn de verduurzaming van mobiliteit en het verder werken aan een circulaire economie. Voor het jaar 2022 is er voor deze twee opgaven geen budget beschikbaar, wat zou betekenen dat de activiteiten reeds in 2021 moeten worden stopgezet. Gezien het belang van deze opgaven en de investeringen die wij hierin al gedaan hebben, kiezen wij er in deze Kadernota voor om ook voor 2022 budget op te nemen voor circulaire economie en duurzame mobiliteit. Zodat we kunnen doorgaan met o.a. het verder ontwikkelen van deelmobiliteit en het Mobility as a Service (MaaS) concept, samenhangend met de woningbouwopgave die wij ook hebben. En met het stimuleren van een circulaire economie, o.a. door middel van een retourboulevard waarbij consumptiegoederen een nieuw leven krijgen, circulaire bouw en circulair aanbesteden.

2.3 Groeiende stad

Net zoals in veel andere steden hebben we in Amersfoort te maken met een grote vraag naar passende en betaalbare woonruimte. De woningmarkt in de vrije sector en de sociale huursector is compleet vastgelopen en de krapte neemt steeds verder toe. Als gevolg daarvan zien wij dat de huizenprijzen blijven stijgen. Ook ten opzichte van de rest van Nederland stegen de huren in Amersfoort fors. In de aankomende tijd blijft de vraag naar woonruimte in onze regio groot, daar heeft de coronacrisis weinig tot geen invloed op. De vraag naar betaalbare woningen zal waarschijnlijk juist toenemen, vanwege lagere inkomenszekerheden waarmee mensen nu te maken krijgen. We kunnen dus met recht spreken van een wooncrisis. Op verschillende manieren gaan wij deze te lijf, omdat het van groot belang is dat wij een aantrekkelijke, leefbare en inclusieve stad blijven voor mensen die hier willen (blijven) wonen.

Het adagium blijft bouwen, bouwen, bouwen. Met de uitvoering van het Deltaplan Wonen en het actieplan Middenhuur zetten wij naast versnelling van de bouwopgave vooral in op het aanpakken van excessen op de woningmarkt en het bevorderen van de doorstroming. Die doorstroming is specifiek van belang voor starters; jonge woningzoekenden maken in de huidige woningmarkt weinig kans op een woning. De sleutel ligt voor een groot deel in de doorstroming van oudere huishoudens en het is daarom van belang om blijvend in te zetten op voldoende variatie in het woningaanbod in

de vrije sector. Voor starters continueren we daarnaast de startersleningen, waarvoor wij in deze Kadernota met een autonome ontwikkeling te maken hebben.

Doorstroming is daarnaast van belang voor het functioneren van de gehele woningmarkt en heeft bovendien ook impact op de zorg, omdat uitstroom uit zorginstellingen nu vaak niet mogelijk is vanwege een tekort aan geschikte woningen.

De komende jaren gaan wij samen met de Provincie vanuit de regiodeal aan de slag met de Vitale Wijkaanpak in het Soesterkwartier. In deze aanpak staat de vitaliteit, leefbaarheid en brede welvaart van de wijk centraal en er wordt gezorgd voor verbinding met de nieuwe woningbouw in het gebied Langs Eem en Spoor. Door in deze Kadernota de programmakosten voor het gebied Langs Eem en Spoor op te nemen kunnen we verder met de woningbouwgebiedsontwikkeling van de Wagenwerkplaats Oost, Trapezium, Eemplein, De Nieuwe Stad en de Kop van Isselt. Ook de Nieuwe Poort wordt daarbij betrokken om de bereikbaarheid van het hele gebied op peil te houden.

In deze Kadernota nemen wij ook middelen op voor de infrastructuur van het Hoefkwartier. Het Hoefkwartier wordt getransformeerd van een kantoorgebied naar een wijk waar het goed wonen, werken en verblijven is. Daarvoor zijn ook twee grote infrastructurele ingrepen nodig, waarvoor wij subsidie zullen ontvangen vanuit de woningbouwimpulsgelden. Het resterende deel dient vanuit cofinanciering door andere overheden ingevuld te worden. Wij zijn nog met de Provincie Utrecht in gesprek of zij hiervan een deel kan financieren. Het overige deel wordt gedekt door de gemeente Amersfoort. Ook voor de verdere ontwikkeling van het gebied Langs Eem en Spoor werken wij aan een propositie in het kader van de woningbouwimpulsgelden. Naast de afspraken over deze woningbouwimpulsgelden zijn wij met het Rijk in gesprek over afspraken die wij met elkaar willen maken in het kader van de Woondeal. Met behulp van de Woondeal maken we met het Rijk afspraken over de versnelling van de woningbouwopgave en over de aanpak van knelpunten daarbij. Samen met de regio zijn we begonnen met het opstellen van een regionaal ontwikkelbeeld, waarmee vorm wordt gegeven aan een integrale verstedelijkingsstrategie

Met de groei van de stad is het ook noodzakelijk om oog te hebben voor de groei van de maatschappelijke voorzieningen bij de verschillende ontwikkelingen zoals bij Langs Eem en Spoor. De bouw van meer woningen en een groter inwonertal vraagt immers ook dat er voldoende aanwezigheid is van onderwijs, cultuur, sport, groen, winkels en horeca. Juist een aantal van deze sectoren heeft het in deze tijd erg zwaar. We houden nauw contact met het cultuur- en sportveld en met ondernemers om te kijken op welke manier wij hen kunnen ondersteunen. Dat deden we het afgelopen jaar op verschillende manieren, bijvoorbeeld met een coulanceregeling voor subsidies en het (gedeeltelijk) kwijtschelden van huren voor gemeentelijk vastgoed. De komende tijd blijven we intensief contact houden met ondernemers, instellingen en verenigingen om te kijken wat nodig is om hun activiteiten te kunnen blijven voortzetten. Ook hopen we in de aankomende periode weer meer op te kunnen gaan pakken in de uitvoering van de Cultuurvisie, het Cultuurplan en het Sport- en Beweegakkoord.

De komende tijd hebben wij specifieke aandacht voor de binnenstad; met het Oliemolenkwartier en het Eemplein zorgen we voor een groter stadshart met een mix aan voorzieningen en activiteiten. Op die manier kunnen we bezoekers ook meer spreiden over het centrum. We zien de laatste jaren dat de binnenstad meer een plaats om 'te zijn en te ontmoeten' wordt, waarbij de focus minder ligt op alleen winkelen. De coronacrisis heeft dat versterkt. Samen met bewoners, ondernemers en organisaties in de binnenstad werken we aan de vertaling van de visie Stadshart in concrete plannen. Bijvoorbeeld bij het duurzamer, toegankelijker en aantrekkelijker maken van pleinen en

winkelstraten. Daar hebben ook de (horeca)ondernemers in de binnenstad profijt van, die het in deze tijd buitengewoon zwaar hebben.

Naast de aandacht die wij hebben voor Amersfoort als woonstad, willen we ook voor bedrijven een interessante vestigingsplaats blijven. Daarvoor is het van belang om onze economische dynamiek te behouden en te versterken. Voordat de coronapandemie uitbrak, zagen wij dat er weer een stijgende vraag was naar kantoren in de nabijheid van (Intercity)stations. Wij kunnen op dit moment nog niet voorspellen hoe de kantorenmarkt zich na de coronacrisis gaat ontwikkelen en welke invloed dat gaat hebben op de vraag naar kantoorroimte. Dat zal afhangen van in hoeverre thuiswerken de norm blijft. Wij monitoren de ontwikkelingen op dit gebied en zullen later bepalen of dit eventueel invloed heeft op de invulling van projecten in de stad, bijvoorbeeld de herinrichting van het Stationsgebied. Het is nu echter nog te vroeg daarover conclusies te trekken. Dat geldt overigens ook voor de plannen voor ons eigen stadhuis; de crux zal 'm zitten in het inrichten van een flexibel, toekomstbestendig gebouw dat kan meebewegen met de manier waarop we willen (samen)werken.

2.4 Inclusieve stad

Amersfoort is een inclusieve stad, waar iedereen zichzelf kan zijn en naar zijn of haar eigen vermogen en manier kan meedoen. Wanneer inwoners daarbij een ondersteuningsvraag hebben, zorgen wij voor een passend antwoord. Daarvoor verbinden we inwoners, verschillende partijen en gemeenten met elkaar. Positieve Gezondheid staat daarbij centraal, wat inhoudt dat wij een brede kijk hebben op gezondheid en welbevinden. Wij kijken naar de mogelijkheden van mensen en zetten in op veerkracht en eigen regie.

Met de uitwerking van het Beleidskader Inclusieve Stad werken we de komende jaren intensief aan het vergroten van de kansengelijkheid, bestaanszekerheid, preventie en de ondersteuning en zorg in de wijken. We zien dat de focus van dit beleidskader binnen de coronacrisis alleen maar belangrijker is geworden en we zien daarbij ook kansen. Aan de ene kant worden sociale verschillen, gezondheidsverschillen en kansenongelijkheid door de pandemie vergroot en dat vraagt onze directe aandacht. Aan de andere kant zien we ook veerkracht in de samenleving: mensen kijken meer naar elkaar om, komen met creatieve oplossingen en digitale dienstverlening is toegankelijker geworden.

Die veerkracht willen wij vasthouden. Dat doen we door groepen die in een kwetsbare situatie zijn geraakt te blijven ondersteunen en perspectief te bieden, op verschillende manieren. Zo zetten wij coronamiddelen van het Rijk in om inwonersinitiatieven (#Projectenindebuurt) uit te breiden en intensiveren wij, samen met onze partners in de arbeidsmarktregio, de bestaande activiteiten en inzet op het gebied van bestaanszekerheid en arbeidsmarktoeleiding. Ook anticiperen we op een grotere toestroom van werkzoekenden en mensen met inkomensvraagstukken door nieuwe instrumenten en werkwijzen te ontwikkelen.

Om duurzaam passende ondersteuning en zorg te kunnen blijven bieden en de kostenstijgingen structureel op te vangen, voeren wij een programma 'betaalbaarheid van ondersteuning en zorg' uit, bestaande uit verschillende maatregelen. O.a. gericht op preventie en wijkgerichte zorg en ondersteuning. Hierbij wordt intensief samengewerkt met uitvoerende partijen. Als uitgangspunt voor de maatregelen gelden de transformatiedoelstellingen zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein. In deze Kadernota zijn de beoogde besparingen van de maatregelen verwerkt. Met de komst van een nieuw kabinet is het daarnaast wachten op een besluit over de structurele uitbreiding van de (jeugd)zorggelden. Voor 2021 zijn er inmiddels extra incidentele middelen voor jeugdzorg beschikbaar gesteld. Het is echter nog onzeker in hoeverre deze structureel worden gemaakt.

Daarnaast hebben wij binnen het Sociaal Domein te maken met een aantal autonome ontwikkelingen. Vanwege de uittreding van de gemeente Veenendaal uit het centrumgemeentegebied voor de maatschappelijke opvang nemen de middelen die Amersfoort voor dit doel voor de regio ontvangt af, terwijl de lasten aan opvang niet verminderen. Er wordt daarom een versobering van taken toegepast, maar voor 2022 moeten we ook eenmalig een onttrekking aan de reserve doen. Ook zijn er nieuwe wettelijke vereisten rondom schuldhulpverlening waardoor wij een intensivering zullen doen van de preventieve aanpak van schulden. Vanaf 2023 kwamen wij daarvoor tekort en dat budget stellen wij met deze Kadernota beschikbaar.

Een inclusieve stad is voor ons ook een stad waarin je je veilig voelt. Daarvoor werken wij samen met o.a. politie en handhaving. Van belang is ook hier de inzet op preventie en weerbaarheid, met name bij jonge jeugd en kwetsbare burgers. Een steeds belangrijker onderdeel van onze veilige stad is de aanpak van ondermijning. We hebben te maken met een veelzijdige en wijdverbreide criminaliteit en moeten onze aanpak daarop aanpassen: op alle uitingsvormen zoals drugscriminaliteit, witwassen, illegaal gokken en prostitutie, zorgfraude etc. is inzet vanuit de gemeente noodzakelijk. Omdat het probleem omvangrijker is dan gedacht, is extra budgetinzet onontkoombaar. In deze Kadernota doen wij daarvoor een eerste aanzet.

2.5 Overig

Het totaaloverzicht van de autonome ontwikkelingen leest u in de bijlage. Naast de onderdelen in de duurzame, groeiende en inclusieve stad hebben wij in deze Kadernota ook middelen voor autonome ontwikkelingen voor enkele overige zaken opgenomen. Zo voeren wij conform bestaand beleid vervangingsinvesteringen op voor jaarschijf 2025 voor de openbare ruimte, riolering en onderwijshuisvesting. Ook zijn er investeringen nodig voor de reguliere inventaris en voor de aanschaf van meer en uitgebreidere applicaties vanwege de verdergaande digitalisering. En stellen wij budget beschikbaar om verantwoorde thuiswerkplekken te kunnen blijven faciliteren. Voor de komende tijd werken we immers nog primair vanuit huis en wij verwachten dat het gedeeltelijk thuiswerken een blijvende ontwikkeling zal zijn.

In de komende periode gaan wij ook de zogenaamde ‘schaarse vergunningen’ tegen het licht houden. Dit zijn vergunningen met economische waarde waarvoor een maximum aantal is afgesproken. Voorbeelden zijn boot-ligplaatsen, evenementen, coffeeshops en speelautomatenhallen. De komende tijd zullen vanwege Europese regelgeving diverse verordeningen moeten worden aangepast om de vergunningverlening te herzien. Daarbij zal toegewerkt worden naar een transparante vergunningsprocedure waarbij mededinging mogelijk is en waarbij vergunningen voor onbepaalde tijd niet meer mogen worden verleend. Daarvoor is aanvullende capaciteit nodig.

Voor digitale communicatie stellen wij een structureel budget van € 100.000 beschikbaar. Digitale vormen van communicatie worden steeds belangrijker en hebben de afgelopen periode een versnelling doorgemaakt. Ook de gemeente zet steeds meer in op digitale middelen als e-participatie, live-chat, social media, betaalde campagnes en daarvoor is o.a. software, licenties, videografie en fotografie nodig. Vooralsnog was er geen budget opgenomen voor digitale communicatie. Omdat digitale communicatie niet meer weg te denken is uit de gemeentelijke dienstverlening, zorgen wij met deze Kadernota voor structureel budget hiervoor.

Een ontwikkeling die wij tot slot willen uitlichten zijn de bezwaren en de beroepszaken tegen de WOZ-waarde die worden ingediend door no cure no pay bureaus. Deze zijn steeds verder toegenomen, wat een forse en naar verwachting structurele toename van de werkzaamheden betekent. In het ozb-tarief van 2021 zijn daarom al extra personele kosten en proceskostenvergoedingen opgenomen. Gezien de ontwikkelingen is het helaas nodig dit bedrag op te hogen.

3. Ondersteuningsmaatregelen in het kader van corona

Aan de hand van scenario's hebben wij samen met leden van de gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en een coronadenktank vanuit de stad de mogelijke effecten van de coronacrisis op de stad in beeld gebracht. De scenario's zijn geen toekomstvoorspellingen, maar zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan over mogelijke toekomstbeelden en hoe wij daar het beste mee om kunnen gaan. Op basis van de effecten die zich in meerdere scenario's voordoen en die dus redelijk waarschijnlijk zullen optreden, hebben wij mogelijke maatregelen geformuleerd. In het [coronakompas](#) leest u daar meer over. Het gaat daarbij vooral om gevolgen op de langere termijn, de na-ijleffecten en de manier waarop het 'post-coronatijdperk' eruit zal zien (en hoe wij willen dat dat tijdperk eruit zal zien). In voorliggend hoofdstuk leest u meer over de aanpak die wij willen volgen als het gaat om het verzachten van de negatieve gevolgen op de korte termijn; maatregelen waarvan wij denken dat deze nu nodig zijn.

3.1 Effecten van corona en hoe daar mee om te gaan

De coronacrisis zorgt ervoor dat ons leven er ineens heel anders uit ziet. Er is vertrouwen dat wij de verspreiding van het virus meer onder controle krijgen en de samenleving weer meer tot leven kan komen. De coronacrisis heeft een enorme impact gehad op de stad. We zijn trots op de wijze waarop de stad omgaat met de gevolgen. De Amersfoortse samenleving is weerbaar en veerkrachtig en economisch herstel lijkt in zicht. De ene sector en instelling zal een groter herstelvermogen hebben dan de ander en wat het precieze effect van corona zal zijn zal nog moeten blijken. We houden er echter rekening mee dat – ook als het virus straks onder controle is – economische en maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis nog lang zullen doorwerken.

Corona werkt voor een groot deel als een vergrootglas. Het versterkt trends (positief en negatief) die al gaande waren en het brengt bestaande kwetsbaarheden nog sterker naar voren. Problemen die er al waren, worden groter. Verschillen en spanningen tussen groepen lijken toe te nemen, al komen mensen op sommige plekken juist ook nader tot elkaar wanneer zij elkaar ondersteunen in deze tijd. Veel mensen hebben zich goed en snel aangepast aan de snel veranderende situatie. Voor sommigen betekent de crisis echter dat ze hun werk hebben verloren of dat ze moeite hebben om zich aan te passen aan alle veranderingen.

Er zijn ook tal van positieve effecten. Mensen zijn hun eigen leefomgeving meer gaan waarderen. Dit biedt kansen voor de inrichting van de openbare ruimte met voldoende groen en ruimte voor ontmoeting en beweging. De coronacrisis bevestigt bovenal het belang en de waarde van een gezond leven. De regio Amersfoort/Utrecht is een belangrijke aanjager van innovatie op het gebied van de gezondheidszorg. De coronacrisis biedt de regio een uitgelezen kans om de positie van voorloper op het gebied van *life science*, zorg en voedsel te gebruiken om de gezondheid van de samenleving te verbeteren en om tegelijkertijd een impuls te geven aan het vergroten van het (potentiële) verdienvermogen.

Op de korte termijn kijken wij met name naar het behouden van de leefbaarheid van de binnenstad, ondersteuning van groepen die in een kwetsbare situatie zijn geraakt (met name als het gaat om achterstanden in het onderwijs, arbeidsmarkt en bestaanszekerheid), de weerbaarheid van het verenigingsleven, het behouden van basisvoorzieningen, een toekomstbestendige (regionale) arbeidsmarkt, inrichting van de publieke ruimte en de toegankelijke en snelle dienstverlening vanuit de gemeente aan hen die dat nodig hebben. Op langere termijn is het van belang om na te blijven

denken over de thema's die onzekerder zijn en afhankelijk zijn van al dan niet terugkerende gedragspatronen. Wij houden rekening met een scenario waarin het virus voor altijd aanwezig is. Wij stimuleren het gesprek hierover en bieden graag ruimte aan experimenten met innovatieve concepten om - met oog voor de gezondheid en veiligheid van alle Amersfoorters - de stad in beweging te houden.

De wijze waarop wij de periode na corona voor ons zien sluit aan bij het advies van het Centraal Planbureau (CPB), het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) dat het kabinet heeft gekregen over het opstellen van het herstelbeleid. In een briefadvies aan het kabinet is door deze organisaties geadviseerd *brede welvaart* als uitgangspunt te nemen. 'Hierbij zijn de gezondheid en economie belangrijk, maar gaat het ook om andere zaken die mensen belangrijk vinden: onderwijs, veiligheid, de toegankelijkheid van voorzieningen, de kwaliteit van onze leefomgeving en sociale gelijkheid.'

Dit advies sluit goed aan bij de wijze waarop wij invulling geven aan de opgaven van groeiende, inclusieve en duurzame stad. De coronacrisis heeft laten zien dat deze opgaven onverminderd actueel zijn. De coronacrisis geeft aanleiding om binnen die opgaven te kijken hoe ingezet beleid behulpzaam kan zijn om in te spelen op de effecten van corona en waar eventueel spanningen ontstaan. In hoofdstuk 2 heeft u daar al meer over gelezen.

Waar het gaat om de periode na corona blijven wij inzetten op een stad die 'gezond groen is en slim groeit voor iedereen'. Door onze verantwoordelijkheid te nemen en steeds te kiezen voor het optimale evenwicht tussen kwantiteit en kwaliteit zorgen we ervoor dat het ook in de toekomst gezond wonen en werken is in Amersfoort. Hierdoor profiteren we nu al van de baten van een gezonde stad en wordt de rekening van de maatschappelijke lasten niet onnodig bij de generatie na ons neergelegd.

Centraal in de aanpak staat dat wij blijven werken aan een stad van gezonde inwoners in een gezonde leefomgeving, werkend aan een gezonde en duurzame economie. Een stad waar iedereen kan mee doen, en iedereen zich thuis mag voelen. In een gezonde stad hebben mensen een passende baan of opleiding of zijn ze actief bij de samenleving betrokken. We stimuleren een omgeving die uitnodigt tot een gezonde levensstijl, aanzet tot beweging en levendig is door de recreatieve en culturele functies van de stad. Een stad waar ontmoeting vanzelfsprekend is. We omarmen de diversiteit, we staan op voor de vrijheid om jezelf te kunnen zijn, voor wederzijdse ontmoeting en acceptatie, en we zien de meerwaarde van een diverse samenleving waaraan iedereen een eigen bijdrage levert.

Een stad waar duurzaamheid de norm is. Dat betekent dat wij zuinig zijn op energie en die zoveel mogelijk schoon opwekken. We gebruiken materialen en grondstoffen opnieuw. Herstel na corona is een kans om bij te dragen aan duurzaam herstel. We zetten in op een aanpak/economie waarin geld wordt verdiend op een toekomstbestendige manier. We zijn onderdeel van een van de meest concurrerende regio's van Europa en hebben een centrale positie in nationale netwerken. Die positie willen wij nadrukkelijker benutten om samen na corona een nog gezondere stad en regio te realiseren.

3.2 Wat gaan wij doen?

We kiezen voor een gedifferentieerde aanpak. Op de korte termijn kijken we naar wat door corona direct geraakt of beschadigd is en vraagt om steun vanuit de (lokale) overheid. In deze kadernota doen wij een voorstel welke thema's wij willen aanpakken en waarbij wij een rol voor de gemeente

zien. Op de lange termijn kijken wij naar hoe binnen de bestaande opgaven het beste omgegaan kan worden met lange termijngevolgen. We willen leren van de afgelopen periode en positieve effecten vasthouden. Wij betrekken dit ook bij de uitvoering van de brede ambtelijke verkenning waarbij mogelijkheden verkend worden om extra middelen voor investeringen in de opgaven van Amersfoort te verkrijgen.

Middelen

Wij sluiten zoveel mogelijk aan bij de uitvoering van het vastgestelde beleid en de hiervoor beschikbaar gestelde middelen. We zijn terughoudend met het opzetten van nieuwe projecten. We gaan uit van de bestaande kaders en samenwerkingsverbanden en gaan na waar aanvulling nodig is. We kiezen daarbij voor bundeling van inzet (samen met andere partijen in stad en regio) van bestaande middelen. We gaan na hoe met regio en provincie (o.a. via de regionale investeringsagenda) bundeling van middelen kan bijdragen aan de aanpak na corona. Ook kijken wij naar mogelijkheden van externe financiering om die te matchen met inzet van bestaande middelen.

Wij stellen voor om middelen die wij van het Rijk krijgen in 2021 en verder voor coronasteun ook voor dat brede doel beschikbaar te houden. Wij zijn voornemens om hiervoor een Coronafonds in te richten in de vorm van een reserve. Bij de jaarverantwoording 2021 neemt u – na integrale afweging - een besluit op basis van de daadwerkelijke uitgaven van de ontvangen coronasteun over de vulling van dit coronafonds. Wij gaan er van uit dat het Rijk voor 2021-2022 en verder komt met extra financiële maatregelen gericht op herstel. We anticiperen op die middelen door nu alvast na te denken over wat wij als eerste zouden doen/ nodig is als die middelen beschikbaar komen. Wij gaan er nu vanuit dat voldoende steun vanuit het Rijk geboden wordt. In de komende maanden gaan wij eerst inhoudelijk verder bepalen wat er aanvullend nodig is. Een voorstel op hoofdlijnen vindt u hieronder. Dit werken wij nog verder uit in een afzonderlijk plan.

Thema's die wij willen aanpakken

In deze kadernota 2022-2025 stellen wij de kaders en doen wij een voorstel voor wat (welke thema's, problemen, opgaven etc.) wij de komende tijd willen aanpakken. Na vaststelling door de raad wordt dit uitgewerkt in meer concrete maatregelen en acties die wij opnemen in de meerjarenbegroting 2022-2025 en/of opnemen in een afzonderlijk voorstel aan uw raad. Wij koppelen dat ook aan alle maatregelen die nu al genomen worden; in de afgelopen periode zijn er immers al allerlei (nood)maatregelen opgestart. Voor de korte termijn zetten wij in op onderstaande thema's.

1. We bieden (extra) ondersteuning aan groepen die in een kwetsbare situatie zijn geraakt. We vergroten kansen voor kwetsbare groepen en gaan na hoe (onderwijs)achterstanden zo snel mogelijk ingehaald kunnen worden. Ook hebben wij hier aandacht voor voldoende bestaanszekerheid en de effecten op het mentale welbevinden van mensen door de coronabeperkingen.
2. We stimuleren ontmoeting en initiatieven om inwoners perspectief te bieden. Prioriteit gaat uit naar jongeren. We vragen jongeren om mee te beslissen over wat wij gaan doen. Er is daarnaast ook nadrukkelijk aandacht voor andere leeftijdsgroepen.
3. We zetten in op het behouden van een aantrekkelijke en leefbare binnenstad. We zien dat de binnenstad zich steeds meer ontwikkelt van 'een plek om te kopen' naar ook 'een plek om te zijn en te ontmoeten'. Het zorgen voor een aantrekkelijk klimaat van makers en culturele voorzieningen is onderdeel van deze aanpak.

4. We gaan na waar een extra impuls nodig is om de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving te versterken. Amersfoort heeft een rijk verenigings- en vrijwilligersleven. Samen met partijen in de stad kijken wij welke ondersteuning nodig is om deze verenigingen te behouden en hoe zij sterker uit deze periode kunnen komen. Hierbij kijken wij ook naar ondersteuning van de samenhangende basisinfrastructuur en voorzieningen (bijvoorbeeld zwembaden, bibliotheek etc.).
5. We blijven inzetten op een toekomstbestendige (regionale) arbeidsmarkt en economie.
6. De druk op de publieke ruimte neemt toe. Wij willen dat iedereen zich welkom voelt om gebruik te maken van die ruimte. Wij gaan na hoe de inrichting van de publieke ruimte kan bijdragen aan ontmoeting, beweging en recreatie. Ook biedt de publieke ruimte mogelijkheden voor activiteiten die nog even niet binnen gehouden kunnen worden. Met oog voor verschillende belangen en behoeften willen we daar aandacht voor hebben.
7. We zetten de snelle en toegankelijke dienstverlening aan inwoners en bedrijven die (tijdelijk) steun nodig hebben voort. Bijzondere aandacht gaat uit naar het voorkomen van geldproblemen. De menselijke maat staat centraal. We zetten in op een zo toegankelijk mogelijke overheid met heldere en zo simpel mogelijke dienstverlening die mensen die tijdelijk extra steun nodig hebben, weet te bereiken.

3.3 Doorkijk naar langere termijn en vervolg

De scenario's geven ook aan welke gevolgen op de lange termijn zich mogelijk voordoen. Het gaat daarbij om effecten die onzekerder zijn. Omdat ze bijvoorbeeld afhangen van het al dan niet definitief veranderen van gedragspatronen (zoals veranderingen in consumentengedrag, mobiliteit, thuiswerken, opvattingen ten aanzien van gezondheid, klimaat etc.) en de wijze waarop de economie zich herstelt. Omdat deze ontwikkelingen nog te onzeker zijn is het te vroeg om daarvoor in deze kadernota al keuzes te maken. Wij denken dat deze lange termijnontwikkelingen beter beschouwd kunnen worden in de opmaat naar een nieuwe bestuursperiode. Daarbij is het ook van belang om alvast te verkennen wat de impact zal zijn wanneer de extra ondersteuning die sectoren nu krijgen vanuit het Rijk stopt. Is de ondersteuning op dat moment voldoende geweest om voorzieningen in stand te houden? Het college ziet in ieder geval de volgende punten die verder uitgewerkt moeten worden:

- Bepalen hoe om te gaan met mogelijke veranderingen van gedragspatronen waar het gaat om mobiliteit, werken en wonen;
- Verder bepalen impact van digitalisering en wat dat vraagt van de overheid;
- Ruimtelijk faciliteren van behoefte aan groen, ontmoeting en beweging;
- Betekenis van toenemende gezondheidsachterstanden en druk op de zorg vertalen naar beleid/maatregelen;
- Bepalen of en welke alternatieven voor 'zwakheden' op arbeidsmarkt, klimaat, economie, zorg mogelijk zijn. Kijken naar combineren van investeringen die zowel regionale economie versterken als kwaliteit van leven vergroten;
- Rekening houden met sterkere wrijving tussen groepen en daarvoor handelingsperspectieven in beeld brengen. Mensen maken zich zorgen over teruglopende saamhorigheid en groeiende tegenstellingen.

Er zijn ook opgaven die hetzelfde zijn gebleven. De woningmarkt is niet of nauwelijks beïnvloed door de coronacrisis en vraagt onverminderd om onze aandacht. En uit (internationaal) onderzoek blijkt dat mensen zich ook in de afgelopen jaren het meeste zorgen maken over de gevolgen van de

veranderingen in het klimaat. De coronacrisis heeft daar niets in gewijzigd. Voor de lange termijn betekent dat dat wij aandacht hebben voor datgene wat door corona veranderd is en vraagt om extra aandacht. En dit te blijven verbinden met de grote opgaven waar wij voor de lange termijn voor staan.

4. Financieel beeld: financiële opgave, maatregelen en perspectief

4.1 Financiële opgave

In hoofdstuk 2 van deze Kadernota hebben we gezien hoe groot de financiële opgave is, zowel incidenteel als structureel en dat de weerstandsratio nog niet voldoet aan de door uw Raad vastgestelde norm:

Begrotingssaldo en weerstandsratio na autonome ontwikkelingen Kadernota 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo	-3,8	-6,1	-10,0	-7,9
- Waarvan structureel	4,3	0,3	-1,7	-4,7
- Waarvan incidenteel	-8,2	-6,4	-8,4	-3,2
Weerstandsratio (afgerond)	1,1	1,0	0,9	0,7

In bovenstaand overzicht is rekening gehouden met de autonome ontwikkelingen en vervangingsinvesteringen voor de komende vier jaarschijven.

Zoals gezegd geven we jaarlijks meer geld uit dan er binnenkomt. De structurele lasten zijn de eerste twee jaarschijven nog wel gedekt door structurele baten, maar vanaf 2024 niet meer. De weerstandsratio is in de jaren 2024 en 2025 lager dan de door uw Raad vastgestelde norm.

Om ook in 2024 en 2025 een ratio van minimaal 1,0 te behalen, is, op basis van de huidige inzichten, nog € 10,8 miljoen extra nodig in de saldireserve. Als we uitgaan van een norm van tussen de 1,2 en 1,5 voor de weerstandsratio, zoals uw Raad die formeel heeft vastgelegd, is een veel groter bedrag nodig in de saldireserve om aan de norm van de weerstandsratio te voldoen.

De overige financiële ijkpunten, zoals de scores op onder andere de solvabiliteitsratio brengen we bij de meerjarenbegroting 2022-2025 in beeld. Maar op basis van bovenstaande cijfers kunnen we wel concluderen dat de belangrijkste seinen van de financiële ijkpunten meerjarig op 'rood' staan.

In bovenstaand overzicht is geen rekening gehouden met het uittrekken van eventuele extra middelen ten behoeve van de gevolgen van corona. Dat is op dit moment ook niet passend. Wel is ons voornemen om bij de Jaarrekening 2021 een gemeentebrede reserve te vormen ten behoeve van maatregelen om de negatieve gevolgen van de coronacrisis te verzachten. In deze reserve kunnen de (Rijks)middelen gestort worden die wij in 2021 niet gebruikt hebben voor maatregelen in het kader van coronasteun. Wij willen de middelen die wij van het Rijk ontvangen voor dit doel zorgvuldig en waar nodig verspreid over meerdere jaren inzetten. Met de voorgenomen reserve zorgen we ervoor dat niet-gebruikte middelen – na integrale afweging - beschikbaar kunnen blijven voor coronasteun. Bij de Jaarrekening 2021 zal blijken in hoeverre er Rijksmiddelen voor coronasteun nog niet besteed zijn. Op dat moment besluit de nieuwe raad definitief of de coronareserve er moet komen en hoeveel er dan in gestort wordt.

4.2 Invulling amendement 129A

Bij de vaststelling van de begroting 2021-2024 heeft uw Raad in november [amendement 129A](#) aangenomen. Daarin roept u het College op om de jaren tot en met 2024 rond de € 2,2 miljoen

incidenteel om te buigen op de diverse beleidsterreinen. Wij hebben overwogen om de taakstellingen uit 129A gedeeltelijk structureel in te vullen. Toch hebben wij besloten om dit niet te doen. De reden hiervoor is dat we op dat moment structureel zouden gaan bezuinigen op beleidsterreinen (zoals onderwijs en sociaal domein) waarvan wij dit – zeker in deze tijd - niet verantwoord vinden. Daarom hebben wij ervoor gekozen om de taakstellingen uit amendement 129A, conform wens van de gemeenteraad, onveranderd incidenteel in te boeken voor de jaarschijven tot en met 2024.

Eind 2020 hebben wij u middels [een RIB](#) geïnformeerd over de concrete invulling voor de jaarschijf 2021. De invulling van het amendement voor de jaarschijven 2022 tot en met 2023 nemen we mee in deze Kadernota. Daarbij hebben wij zoveel als mogelijk vastgehouden aan de denkrichtingen die uw Raad ons heeft meegegeven. De concrete invulling voor het jaar 2024 wordt meegenomen in een brede financiële verkenning waarin gezocht wordt naar mogelijkheden om de financiële opgave in te vullen. Er zijn immers nog vele onzekerheden omtrent de financiële situatie voor de jaren na 2023 waar wij nu nog geen rekening mee kunnen houden. Ook willen wij niet bezuinigen op zaken die een nieuwe raad en college mogelijk willen intensiveren.

De incidentele taakstellingen conform amendement 129a zijn als volgt verdeeld over de programma's

Programma	2022	2023	2024	2025
1.1 Stedelijk Beheer en Milieu	200	0	0	0
1.1 Stedelijk Beheer en Milieu	200	0	0	0
1.3 Wonen	200	0	0	0
1.4 Mobiliteit	500	500	-500	-500
2.1 Sociaal Domein	100	100	100	0
2.1 Sociaal Domein	750	750	750	0
3.1 Economie	150	150	150	0
3.2 Onderwijs en Jeugd	100	100	100	0
4.1 Bestuur en Dienstverlening	12	12	12	0
	2.212	1.612	612	-500

1=€ 1.000

Programma 1.1 Stedelijk beheer en milieu

De invulling in 2022 van € 0,4 miljoen binnen het programma 1.1 Stedelijk beheer en milieu, waarvan incidenteel € 0,2 miljoen bij Stedelijk beheer en incidenteel € 0,2 miljoen minder te storten in de reserve Duurzaamheid. De maatregel van € 0,2 miljoen bij Stedelijk beheer, willen we doorvoeren op de bestrijding van de Japanse duizendknoop en de eikenprocessierups. Deze verlaging betekent dat we minder aan de bestrijding kunnen doen dan we ons hadden voorgenomen. De aanpak van de

Japanse duizendknoop loopt enige vertraging op, met een evenredig groter risico op schade aan onder meer kapitaalgoederen. Met minder budget voor de aanpak van de eikenprocessierups kunnen we minder aan de directe bestrijding en aan het stimuleren van natuurlijke vijanden (via onder meer de aanleg van kruidenrijk gras) doen, met een evenredig groter risico van gezondheidsoverlast en verminderde leefbaarheid. Met de maatregel om de storting van € 2,5 mln. met € 0,2 miljoen in de Reserve duurzame stad te verminderen, komt er minder geld beschikbaar voor energietransitie. We moeten keuzes maken in wat we voor het resterende budget kunnen doen. We stellen voor om nu geen concrete opgaven te schrappen maar te bezien welke gevolgen het verminderde budget heeft voor de langere termijn en op basis van het nieuwe coalitieakkoord concrete keuzes te maken. Immers, tot en met 2022 is er nog voldoende budget beschikbaar om binnen de Energietransitie uitvoering te kunnen blijven geven aan in gang gezette taken en opgaven.

Programma 1.3 Wonen

De invulling in 2022 van € 0,2 miljoen binnen het programma Wonen heeft als gevolg dat bestaande thema's (vooral kwalitatieve woonopgave) vanuit de programma's Wonen & Zorg en het Deltaplan Wonen (zoals bijvoorbeeld de omgevingsanalyses) met minder tempo of niet opgepakt worden. Ook is er dan nog maar beperkt ruimte om nieuwe thema's die vanuit het college of de gemeenteraad worden geagendeerd, zoals monitoring toewijzing middenhuur en vervolg woonwagendstandplaatsen, op te pakken.

Programma 1.4 Mobiliteit

De Raad heeft via het amendement besloten de storting in de reserve Knooppunt Hoevelaken incidenteel te vertragen. In plaats van in de komende drie jaren deze reserve aan te vullen tot € 10 miljoen, zal dit in latere jaren gebeuren. Voor de jaren 2021, 2022, 2023 wordt de dotatie jaarlijks verlaagd met € 0,5 miljoen. In de jaren 2024, 2025 en 2026 wordt de dotatie van € 0,5 miljoen per jaar opgevoerd. Over 6 jaar bezien budgettair neutraal. De consequentie hiervan is dat het langer duurt (tot eind 2026) voordat we het benodigde bedrag van incidenteel € 10 miljoen bij elkaar hebben gespaard en het ook langer duurt voordat deze bedragen vanaf 2027 weer gedeeltelijk vrij kunnen vallen ter integrale afweging in de begroting. Deze storting staat niet geraamd in programma 1.4 Mobiliteit, maar in programma 5.1 Financiën en Belastingen. Beleidsinhoudelijk betreft het wel programma 1.4 Mobiliteit.

Programma 2.1 Sociaal Domein

De invulling van de taakstelling van € 0,85 miljoen per jaar op het programma Sociaal Domein voor de jaren 2022 en 2023 wordt ingevuld door onderstaande drie maatregelen. Wij beseffen ons dat deze bezuinigingsmaatregelen op gespannen voet staan met de doelen opgenomen in het beleidskader inclusieve stad. Wij zien echter geen andere mogelijkheden binnen de lopende begroting, ook gezien het ombuigingsbedrag van bijna € 10 miljoen structureel op de individuele voorzieningen (programma betaalbaarheid zorg). Mogelijk ontstaan in 2022 en 2023 meevallers als gevolg van nog te nemen besluiten van het Rijk over verlenging van coronamaatregelen en/of structurele uitbreiding van het budget voor bijv. jeugd. Hierop kunnen wij echter nu niet voorsorteren. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwgezet en zullen u zo mogelijk bij de vaststelling van de begroting andere voorstellen doen.

1. Bezuiniging van € 0,3 miljoen per jaar door maximering deelname en bedrag mantelzorgcompliment (Blijk van waardering).

Voorgesteld wordt het mantelzorgcompliment te verlagen naar € 80 per compliment (2021: € 125) en het aantal aanvragers te maximeren op 2.600 (2020: 2.560). Bezuiniging op mantelzorgondersteuning is strijdig met ons beleid. Mantelzorgers zullen mogelijk teleurgesteld zijn door de verlaging. Daartegenover kan worden gezet dat wij relatief ruim zijn met de hoogte van het compliment. Bijvoorbeeld Apeldoorn en Tiel hanteren een bedrag van € 50 per jaar.

2. Bezuiniging van € 0,25 miljoen per jaar op de Subsidieregeling #ProjectenIndebuurt

Het structurele budget voor #Projectenindebuurt bedraagt € 1,85 miljoen (prijsspeil 2021). In afgelopen jaren van deze regeling was sprake van onderuitputting. Deze neemt de laatste jaren af. Dat heeft te maken met de groei van de regeling en het aantal gebruikers. Een oorzaak van de bovengenoemde overschotten zit deels ook in voorwaarden van de regeling met plafonds per wijk en stad. Bezuinigen op dit budget gaat tegen ons beleid in zoals opgenomen in ons beleidskader inclusieve stad. Het doet af aan onze visie om de sociale basis te versterken en kan leiden tot teleurstelling bij inwoners in wijken en de buurtbesturen. Als meer aanvragers worden afgewezen vanwege lagere plafonds in de regeling leidt dit er naar verwachting toe dat meer vraag ontstaat naar formele inzet bij gemeente en/of partijen in het sociaal domein (Indebuurt033 en wijkteams).

3. Bezuiniging van € 0,3 miljoen per jaar in 2022 en 2023 door beëindiging van de actiefpremie. Wij stellen voor om de Actiefpremie af te schaffen. Voor deze voorgestelde bezuiniging hebben we de volgende argumenten:

- 1) Bijstandsgerechtigden zijn wettelijk verplicht om naar vermogen maatschappelijk te participeren. Vanuit deze generieke verplichting is het niet nodig dat we het voldoen hieraan belonen.
- 2) De Actiefpremie veroorzaakt in sommige gevallen een armoedeval bij volledige uitstroom, waardoor bij bepaalde cliënten minder aanleiding is om te werken aan bijstandsafhankelijkheid.
- 3) Het aantal langdurig bijstandsgerechtigden dat gebruik maakt van de Actiefpremie neemt in de loop der jaren toe. Dit leidt naar verwachting tot nieuwe tekorten op programma 2.1. Anderzijds bestaat het risico dat er bij afschaffing van de actiefpremie een groter beroep wordt gedaan op bijzondere bijstand en het de schuldenproblematiek vergroot.

Programma 3.1 Economie

De invulling van de taakstelling van € 0,15 miljoen per jaar voor de jaren 2022 en 2023 op het programma Economie wordt ingevuld door enerzijds het volledige budget van € 100.000 voor de versterking van Amersfoort als congresstad te schrappen en anderzijds door een deel van het budget voor citymarketing te schrappen (€50.000). Hierdoor zijn scherpere keuzes in de uitvoering onvermijdelijk. Deze bezuiniging, gecombineerd met het vervallen van € 517.000, - incidentele middelen investeringsfonds onderwijs & economie uit het coalitieakkoord, zorgt voor 2023 voor risico's ten aanzien van onze inspanningsverplichtingen richting regiopartners als het gaat over onze bijdrage aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij, waardoor Amersfoort niet meer in kan zetten op het versterken van regionale innovatiekracht. Indien voor 2023 geen middelen beschikbaar komen voor de aansluiting onderwijs arbeidsmarkt/ HCA (Human Capital Agenda), kan de gemeente geen inspanningen meer leveren op dit thema in regioverband.

Programma 3.2 Onderwijs en Jeugd

De invulling van de taakstelling van € 0,1 miljoen per jaar voor de jaren 2022 en 2023 op het programma Onderwijs en Jeugd wordt ingevuld door te besparen op het Uitvoeringsprogramma Jeugd en onderwijs (UPJO). Dit uitvoeringsprogramma wordt thans - nu het beleidskader inclusieve stad is vastgesteld - opgesteld en dit najaar aan de gemeenteraad aangeboden. Onderdeel van het UPJO is de vroeg en voorschoolse opvang (VVE). Vanuit onze wettelijke taak en ons inclusieve beleidskader willen we dat iedere peuter die dat nodig heeft de voorschool bezoekt. Een peuter krijgt op het consultatiebureau een indicatie voor de voorschool als extra taalstimulering nodig is. De voorschool draagt bij aan een goede ontwikkeling en daarmee aan kansengelijkheid en integratie van kinderen. Ook werkt de voorschool preventief voor zwaardere ondersteuning op latere leeftijd. Wij willen dit budget derhalve zoveel mogelijk ontzien.

Voor de jaren 2022 en 2023 zijn door het Rijk voor jeugd en onderwijs extra middelen beschikbaar gesteld die worden ingezet via het UPJO. Deze bezuiniging van € 0,1 miljoen leidt ertoe dat er per saldo minder meer beschikbaar is in deze jaren.

Programma 4.1 Bestuur en Dienstverlening

De invulling van de taakstelling van € 0,012 miljoen per jaar voor de jaren 2022 en 2023 op het programma Bestuur en Dienstverlening wordt ingevuld door het verlagen van de fractievergoedingen 3 jaar incidenteel met 10%.

4.3 Invulling financiële opgave

Voor de komende jaren resteren er dan nog jaarlijks incidentele tekorten; structureel hebben we een sluitende begroting voor de jaren 2022 en 2023.

Wij zijn voornemens om nu alleen maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat de jaarschijven 2022 en 2023 structureel sluitend zijn én blijven, en dat de weerstandsratio voor die beide jaren minimaal 1,0 is. Tevens bereiden wij een pakket van financiële maatregelen voor die beschikbaar zijn voor de nieuwe raad en het nieuwe college, zodat zij op basis daarvan keuzes kunnen maken om tot (structureel) sluitende meerjarenbegrotingen te komen voor de jaren 2024 en later.

Voor dit moment hebben wij gekeken naar de bestemmingsreserves en geconstateerd dat er momenteel in diverse reserves middelen zitten waar in financiële zin geen verplichting op rust. Het betreft de volgende reserves waar in 2021 de volgende bedragen incidenteel uit kunnen vrijvallen:

Naam reserve	Incidentele ruimte	Toelichting
Reserve Ruimtelijke Investerings (RRI)	€ 504.000	De RRI wordt op dit moment niet meer gebruikt. Het resterende deel van € 504.000 kan vrijvallen.
Reserve Sociaal programma Amersfoort Vernieuwt	€ 189.000	De reserve Sociaal programma Amersfoort Vernieuwt kent geen verplichtingen meer. Het resterende deel kan vrijvallen.
Reserve Sociaal Domein (regulier)	€ 415.000	De reguliere middelen uit de reserve sociaal domein kunnen vrijvallen. De risico's van het sociaal domein lopen mee in het weerstandsvermogen van de gemeente. De reserve sociaal domein is daar niet langer voor nodig. Conform besluit bij begroting 2021-2024. In de reserve sociaal domein zijn ook reserveringen opgenomen voor het Sociaal Fonds en het Toekomstfonds innovaties in zorg en welzijn gemeente Amersfoort. Deze onderdelen blijven ongewijzigd in stand.
Reserve onderhoud CBA	€ 369.000	Er rusten geen actieve verplichtingen op deze reserve. Vrijval is mogelijk. Eventuele tegenvallers bij CBA kunnen dan niet gedekt worden uit deze reserve, maar komen t.l.v. exploitatie. Jaarlijks wordt vanuit de exploitatie CBA € 180.000 gedoteerd aan deze reserve, waardoor weer een buffer opgebouwd wordt.
Reserve uitvoering bodembescherming	€ 193.000	Uit de reserve bodembescherming kan het laatste deel van de ISV3 reservering voor projecten vrijvallen (€ 43.000). De middelen in deze reserve zijn bestemd voor de uitvoering van de Wet Bodembescherming. Conform de huidige werkvoorraad is de reserve grotendeels belegd. Voor € 150.000 zijn geen concrete activiteiten gepland. Dit betreft een buffer voor onverwachte kosten. Deze kan vrijvallen.
Totaal	€ 1.670.000	

Hiermee ontstaat er voor € 1,67 miljoen aan vrijval van bedragen waarvan wij voorstellen dit toe te voegen aan de saldireserve om voor een extra buffer van het weerstandsvermogen te zorgen. Een deel van de reserve sociaal domein (€ 300.000) telde al mee als beschikbaar weerstandsvermogen. Vrijval van € 1,67 miljoen uit bovenstaande reserves leidt daardoor tot een toename van beschikbaar weerstandsvermogen van € 1,37 miljoen.

Tevens hebben wij gekeken naar de fasering van de (vervangings)investeringen in met name de openbare ruimte. In de praktijk zien wij dat we regelmatig te maken hebben met vertraging in projecten. Door actualisering van de planning, besparen we incidenteel € 0,3 miljoen in de jaarschijf 2023 doordat afschrijvingen van investeringen later starten.

Begrotingssaldo en weerstandsratio inclusief invulling financiële opgave

	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo was	-3,8	-6,1	-10,0	-7,9
Maatregelen bestuursopdracht incidenteel	1,3	0,3	-	-
Begrotingssaldo wordt	-2,5	-5,8	-10,0	-7,9
- Waarvan structureel	4,3	0,3	-1,7	-4,7
- Waarvan incidenteel	-6,8	-6,1	-8,4	-3,2
Saldo saldireserve per 31 december	42,9	37,2	32,9	25,1
Omvang risico's o.b.v. jaarrekening 2020	37,9	36,4	34,4	34,4
Het overschot cq. tekort in de saldireserve om op een weerstandsratio van 1 te komen	5,0	0,8	-1,5	-9,3
Weerstandsratio	1,1	1,0	1,0	0,7

Met bovengenoemde maatregelen is de weerstandsratio in de jaren 2022 en 2023 minimaal 1,0.

4.4 Financieel perspectief

Zoals al eerder aangegeven is het financiële perspectief uitermate onzeker. Veel hangt af van de Rijksmaatregelen die een nieuw kabinet gaat treffen in het regeerakkoord en welke impact dat gaat hebben op de financiële positie van de gemeenten. Daar hangt bijvoorbeeld ook het doorgaan van de herverdeling van het gemeentefonds van af en of we structureel extra middelen krijgen voor de jeugdzorg.

De macro-economische vooruitzichten zijn wel gunstig. Het Centraal Planbureau raamt in haar laatste ramingen uit het Centraal Economisch Plan een behoorlijk herstel van de Nederlandse economie, waarbij als het ware sprake is van een inhaalvraag door de consument. Ondanks een hogere economische groei, neemt de werkloosheid op korte termijn nog wel toe. Dat zou op termijn kunnen leiden tot extra bijstandsuitkeringen. Overigens gaat het Centraal Planbureau (CPB) in die ramingen er wel van uit dat het aantal coronabesmettingen vanaf de zomer dusdanig laag is, dat alle winkels en horeca gewoon open kunnen en openblijven. Mochten nieuwe coronavarianten echter roet in het eten gooien, dan is er een kans dat er van de uitbundige economische groei die het CPB raamt, weinig meer over blijft en dat we zelfs in een nieuwe, diepe economische recessie terecht komen. Vooralsnog houden we echter vast aan het scenario dat het gros van de volwassenen rond de zomer gevaccineerd is, de nieuwe coronavarianten niet de overhand krijgen en we na de zomer langzaam maar zeker terug kunnen naar het 'oude normaal' met geopende winkels, drukte op terrassen en in de horeca en met ruim toegankelijke evenementen voor jong en oud.

Dit alles maakt het uitermate lastig om nu juiste inschattingen te kunnen maken om te kunnen voldoen aan de financiële ijkpunten in de kadernota en begroting 2022-2025. Dat is ook de reden dat wij in elk geval de jaarschijven 2022 en 2023 in financiële zin 'goed willen achterlaten' en dat we gaan inventariseren welke maatregelen een nieuwe raad en een nieuw college kunnen treffen om ook volgend jaar weer een (structureel) sluitende begroting te kunnen realiseren.

4.5 Brede financiële verkenning

Zoals in de vorige paragraaf aangegeven, zijn er nog vele onzekerheden. Wij willen daarom nu geen vergaande ombuigingen doorvoeren om ook de begroting voor de jaren 2024 en 2025 structureel en incidenteel sluitend te maken. Er is immers een kans dat dat niet (of in mindere mate) nodig is wanneer het Rijk met voldoende financiële middelen over de brug komt. Anderzijds willen wij niet bezuinigen op zaken waar een nieuwe raad en college eventueel in zouden willen investeren. Daarom kiezen wij ervoor om in elk geval de jaarschijven 2022 en 2023 financieel goed achter te laten. Tegelijkertijd starten wij in het najaar van 2021 een brede financiële ambtelijke verkenning om ombuigingsmogelijkheden (verlagen van de lasten en/of het verhogen van de baten) en andere manieren van (samen)werken en inkomstenbronnen in kaart te brengen die een nieuwe raad en college kunnen overwegen om in te zetten om zodoende de financiële opgave mee op te lossen en de opgaven te kunnen realiseren. De opbrengst van die verkenning kan uw Raad naar verwachting eind maart 2022 tegemoetzien.

Bijlage met autonome ontwikkelingen

In deze bijlage presenteren wij de in deze Kaderbrief opgenomen autonome ontwikkelingen, inclusief een toelichting daarop. Eerst geven we de totalen per programma, vervolgens laten we per programma zien welke autonome ontwikkelingen opgenomen zijn.

Totalen per programma		<i>Bedragen x1000</i>				
Omschrijving	Budgetbeslag					
	2022	2023	2024	2025	I/S	
1.1 Stedelijk Beheer en Milieu	0	0	0	0	S	
1.2 Ruimtelijke Ontwikkeling	-317	-509	-341	-403	I/S	
1.3 Wonen	-40	-40	-40	-40	S	
1.4 Mobiliteit	-400	0	0	-131	I/S	
2.1 Sociaal Domein	350	230	250	275	I/S	
2.2 Veiligheid en Handhaving	-360	-45	0	0	I	
3.1 Economie	-500	0	0	0	I	
3.2 Onderwijs en Jeugd	0	0	0	-551	S	
3.3 Sport	-98	-98	-98	-98	S	
3.4 Cultuur	-50	-50	-50	-50	S	
4.1 Bestuur en Dienstverlening	-100	-152	-152	-151	S	
5.1 Financiën en Belastingen	-80	-80	-80	-80	S	
6.1 Bedrijfsvoering	-558	-533	-498	-381	I/S	
Totaal programma's	-2.153	-1.277	-1.008	-1.611		

1.1 Stedelijk Beheer en Milieu Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Verwerking afval en grondstoffen					
Verwerking afval en grondstoffen	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	S
Tarieven en/of leges	1.800	1.800	1.800	1.800	S
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0	

1.1 Stedelijk Beheer en Milieu - Investeringsen Bedragen x1000								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investering (totaal)	Budgetbeslag					
			2022	2023	2024	2025	2026	I/S
Investeringsen								
Vervangingsinvesteringen openbare ruimte	2025	10.000						
Afschrijvingslasten			0	0	0	0	-286	S
Rentelasten (1%)			0	0	0	0	-100	S
<i>Subtotaal</i>		10.000		0	0	0	-386	
Vervangingsinvesteringen riolering	2022 - 2025	32.000						
Afschrijvingslasten			0	-200	-400	-600	-800	S
Rentelasten (1%)			0	-80	-158	-234	-308	S
Reeds geraamde overige exploitatiekosten			0	280	558	834	1.108	S
<i>Subtotaal</i>		32.000	0	0	0	0	0	

Verwerking afval en grondstoffen

Er wordt een kostenstijging verwacht voor de verwerking van afval van ca € 1,8 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door onderstaande effecten:

- stijging van afvalbelasting € 1 miljoen;
- negatief effect papierprijs € 0,35 miljoen;
- kwaliteitseisen GFT € 0,05 miljoen;
- aanpak bijplaatsingen afval € 0,1 miljoen;
- Btw-effect van bovenstaande posten € 0,3 miljoen.

Op dit moment zijn nog niet alle posten helemaal in beeld. Zo moet onder meer nog duidelijkheid komen over de CO2-heffing. Dit zal bij het opstellen van de begroting 2022-2025 worden meegenomen. Dit is budgettair neutraal doordat de lasten kostendekkend worden betaald uit de verhoging vanuit de afvalstoffenheffing.

Vervangingsinvesteringen openbare ruimte

In juni 2016 is het 'Integraal Beheerplan openbare ruimte 2019-2028' vastgesteld. Dit plan geeft inzicht in de beheeropgave, waaronder de vervanging van de openbare ruimte. In de kadernota moet jaarlijks een afweging worden gemaakt over de hiervoor benodigde vervangingsinvesteringen. Tot en met 2024 zijn vervangingsinvesteringen beschikbaar gesteld. In de kadernota 2021 vragen we de vervangingsinvesteringen aan voor 2025. De openbare ruimte in de wijken van Amersfoort wordt ouder. De aanleg van de uitbreidingswijken is destijds eenmalig gefinancierd, waardoor er geen structureel budget voor vervanging was. De invulling van de vervangingsinvesteringen met projecten wordt verantwoord in het meerjarenuitvoeringsprogramma openbare ruimte 2022-2025. Dit is beschikbaar in oktober 2021 bij de meerjarenbegroting 2022-2025.

Vervangingsinvesteringen riolering

Het huidige Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) stamt uit 2012. Dit is dermate verouderd, dat nog maar een deel van de projecten voor de jaren 2022-2025 direct is te relateren aan het plan. Ze voldoen nog wel aan de gestelde doelen, maar zijn niet concreet benoemd. Daarom wordt nu per jaar een vervangingsinvestering aangevraagd in riolering en maatregelen tegen wateroverlast als onderdeel van herinrichtingsprojecten. Deze projecten worden inhoudelijk toegelicht en opgenomen in het meerjarenuitvoeringsprogramma openbare ruimte 2022-2025 welke in september 2021 beschikbaar komt. De kapitaallasten voor de investeringen ten behoeve van het vernieuwen en verbeteren van de riolering worden gedekt vanuit de 'voorziening groot onderhoud openbare ruimte riool' op basis van de rioolheffing. De bedragen zijn aannames op basis van het huidige programma. Bij vaststelling van het GRP 2021 (gepland juni 2021) wordt de financiële onderbouwing van projecten weer structureel geregeld en kunnen de investeringsbedragen definitief worden gemaakt en worden opgenomen in de begroting 2022-2025.

1.2 Ruimtelijke Ontwikkelingen						Bedragen x1000
Omschrijving	Budgetbeslag					
	2022	2023	2024	2025	I/S	
Programmakosten Langs Eem en Spoor	-338	-338	0	0	I	

1.2 Ruimtelijke Ontwikkeling - Investerings								Bedragen x1000
Omschrijving	Jaar van investeren	Investering (totaal)	Budgetbeslag					
			2022	2023	2024	2025	2026	I/S
Investerings								
Kunstgrasveld VV Hooglanderveen	2025	300						
Afschrijvingslasten			0	0	0	0	-30 S	
Rentelasten (1%)			0	0	0	0	-3 S	
Subtotaal		300	0	0	0	0	-33	
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	2022 - 2026	22.556						
Afschrijvingslasten			0	-112	-262	-369	-702 S	
Rentelasten (1%)			0	-28	-65	-92	-176 S	
Lagere lasten meerjaren onderhoud			-1	11	20	44	59 S	
Hogere exploitatieopbrengsten			32	42	53	104	127 S	
Subtotaal		22.556	31	-87	-253	-313	-693	
Vervangende nieuwbouw sportzaal Schothorst	2022	2.607						
Afschrijvingslasten			0	-65	-65	-65	-65 S	
Rentelasten (1%)			0	-26	-25	-25	-24 S	
(Overige) exploitatielasten			-10	-91	-91	-90	-89 S	
Reeds geraamde overige exploitatiekosten			0	7	3	0	0 I	
Overige dekkingsmiddelen binnen begroting			0	91	91	90	89 S	
Subtotaal		2.607	-10	-84	-88	-90	-89	

Programmakosten Langs Eem en Spoor

Het programma Stadshart is gestart in 2017 als uitvoeringsprogramma van de visie Stadshart (periode 2017 tot en met 2021). Medio 2019 is het gebied groter geworden en constateren we de verschillende accenten van de deelgebieden.

Vergroting van het gebied:

1. Met de vaststelling van het raadsvoorstel Ontwikkeling Langs Eem en Spoor (LES) d.d. 16-07-2019, geeft de raad het college de opdracht de gebieden Wagenwerkplaats Oost, Trapezium, Eemplein, De Nieuwe Stad en de Kop van Isselt in samenhang te ontwikkelen en de Nieuwe Poort daarbij te betrekken om de bereikbaarheid van het hele gebied op peil te houden. Bovendien zal de ontwikkeling van Langs Eem en Spoor de vitaliteit van de wijk Soesterkwartier verbeteren door de verbinding met deze wijk te maken.

Verschillende accenten:

In de Binnenstad en het Stationsgebied (het gebied ten zuidoosten van de spoorlijn inclusief de Zonnehof), ligt het accent op de bereikbaarheid, mobiliteit en de inrichting van de openbare ruimte en de pleinen, met uitzondering van De Zonnehof. In het gebied 'Langs Eem en Spoor' (Wagenwerkplaats Oost, Trapezium, Eemplein, De Nieuwe Stad en de Kop van Isselt) ligt het accent op de woningbouwgebiedsontwikkeling. Ook hier is de openbare ruimte een belangrijke verbindende factor voor de ontwikkeling. De Nieuwe Poort is van invloed op de bereikbaarheid en veiligheid voor de toekomst van het gehele gebied.

Voor programmaonderdeel Binnenstad staan we op het punt met diverse projecten in uitvoering te gaan. Zoals diverse pleinen, uitvoering autoluwe binnenstad, identiteit en kwaliteit openbare ruimte, etc. De binnenstad bruist van energie. Er zijn dan ook meerdere initiatieven vanuit diverse hoeken uit de binnenstad in ontwikkeling die een bijdrage kunnen leveren aan de visie Stadshart. Deze energie moeten we vasthouden.

Ook het programmaonderdeel Langs Eem en Spoor is de afgelopen maanden in de versnelling gegaan. De supervisor heeft zijn verkenningen gepresenteerd, de eerste participatie momenten hebben plaatsgevonden, er is een rondetafelgesprek met raadsleden en stakeholders geweest. Om de samenhang tussen de diverse deelgebieden aan de hand van de vijf thema's (Hoog stedelijke Identiteit, Passende Woon- en werkmilieus, Groene en leefbare openbare ruimte, Mobiliteit en Duurzaamheid) te borgen is een 'stevige' programmaorganisatie om dit de komende jaren te managen noodzakelijk. Naast de supervisor zullen themahouders voor de 5 hierboven genoemde thema's worden aangewezen, maar ook een themahouder voor participatie en een procesmanager voor Soesterkwartier (opdracht vanuit de Regiodeal).

Om deze plankosten niet te laten drukken op het huidige budget programma Stadshart, onderdeel Binnenstad, maar dit budget juist te besteden aan de uitvoeringsprojecten met bijbehorende coördinatie, is het onvermijdbaar om voor de plankosten op programmaniveau Langs Eem en Spoor een aanvraag gelden kadernota te doen.

Uitvraag plankosten programmaorganisatie Langs Eem en Spoor kadernota:

24 uur per week programmamanagement Stadshart/LES

24 uur per week Programma ondersteuning Stadshart/LES

24 uur per week Communicatieadviseur Stadshart/LES

Indien geen uitbreiding in planuren mogelijk is, kan de samenhang tussen de deelgebieden niet

optimaal geborgd worden en de gebiedsvisie op het Soesterkwartier (uitwerking bestuursopdracht Regiodeal) niet worden opgesteld.

Kunstgrasveld VV Hooglanderveen

De vervangingsinvestering van het kunstgrasveld bij VV Hooglanderveen veld 4 is nodig, aangezien de top laag versleten is. Het niet vervangen van de top laag betekent dat het veld mogelijk wordt afgekeurd door de bevoegde sportbond (KNVB), waardoor er niet meer op gesport kan worden. Wanneer in het jaar voor vervanging uit de inspectie blijkt dat het veld nog niet vervangen hoeft te worden, wordt de vervanging een jaar doorgeschoven.

Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed

Amersfoort heeft de opgave in 2030 een CO2 neutrale stad te zijn. Wij zijn wettelijk verplicht duurzaamheidsmaatregelen toe te passen en willen met ons eigen vastgoed het goede voorbeeld geven. Op basis van de Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed is een uitvoeringsplan gemaakt voor de komende vier jaar. In dit plan zijn in de komende vier jaar 24 objecten die in eigendom zijn van de gemeente opgenomen. Dit betreffen objecten met maatschappelijke functies die we naar verwachting nog langjarig in eigendom houden. Een deel van de duurzaamheidsinvesteringen wordt gedekt door subsidies en beschikbaar onderhoudsbudget. Het resterende budget wordt als huurverhoging in rekening gebracht bij de huurder in lijn met gemeentelijk huurbeleid gericht op kostendekkendheid. Een deel van de huurverhoging wordt voor de huurder gecompenseerd door een lagere energierekening, echter er resteert voor de huurder een tekort. Niet alle duurzaamheidsinvesteringen zullen zich namelijk terugverdienen. Aangezien het gesubsidieerde instellingen betreffen zullen de beleidsafdelingen meer subsidie verstrekken ter compensatie van dit tekort. In de begroting 2021-2024 is de helft van het aangevraagde budget gehonoreerd. Door deze budgettaire afweging komt het behalen van de wettelijke verplichting en het beleidsdoel onder druk te staan. In deze kadernota vragen we het noodzakelijke budget aan voor 2022-2024 en voegen we dat niet gehonoreerd is in 2021 toe aan 2025.

(Conform de huidige routekaart is de verwachting dat over de jaren 2026 t/m 2029 in totaal ruim 20 miljoen benodigd is aan investeringen verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Dit bedrag kan de komende jaren naar boven of beneden bijgesteld worden door eventuele tussentijdse vervangingsinvesteringen, of vanwege technologische of beleidsmatige ontwikkelingen of door wijzigingen van wettelijke regelgeving.)

Vervangende nieuwbouw sportzaal Schothorst

In Schothorst staan in totaal drie gemeentelijke gymzalen. Twee van deze gymzalen zijn ouder dan veertig jaar en technisch verouderd. Daarom wordt voorgesteld deze twee gymzalen te vervangen door één nieuwe energie neutrale sportzaal. Concreet gaat het om de vervanging van de gymzaal aan het Reinaartpad 25 en Koning Arthurpad 25. De twee gebouwen zijn vanwege hun levensduur energie inefficiënt wat maakt dat een vervangingsopgave reëler is dan de bestaande gebouwen energieneutraal te maken en van het gas af te krijgen. Het biedt daarmee de kans om het gemeentelijk vastgoed een voorbeeld te laten zijn in Schothorst, de eerste in de wijkwarmteplannen. Daarnaast biedt de nieuwbouw van de basisscholen in Schothorst de gemeente de kans om hierop in te spelen met herschikking en nieuwbouw van sport- en gymaccommodatie in de wijk. Nieuwbouw van een sportzaal in de wijk houdt de capaciteit voor het bewegingsonderwijs in stand en maakt modern bewegingsonderwijs mogelijk vanwege een groter vloeroppervlak en de hoogte van de accommodatie. Tevens ontstaan kansen voor een hogere avondbezetting en is de accommodatie flexibeler in het faciliteren van mogelijkheden voor binnensportverenigingen. Het resultaat van de

vervangende nieuwbouw is tot slot dat er een locatie(s) vrijkomt welke ontwikkelpotentie heeft.

Risico: de Belastingdienst heeft in oktober 2020 haar landelijke standpunt inzake de btw-behandeling van het bewegingsonderwijs voor het primair onderwijs aan SRO kenbaar gemaakt. Hierbij is de Belastingdienst van mening dat - omdat gemeenten de plicht hebben om accommodaties ter beschikking te stellen die het bewegingsonderwijs voor de basisscholen mogelijk maken – de gemeenten deze accommodaties niet aan SRO kunnen verhuren voor de periode dat deze ter beschikking staat voor bewegingsonderwijs. Dit houdt in dat voor een nader te bepalen deel, de btw op deze investering mogelijk niet te verrekenen is en kostprijsverhogend zal zijn.

1.3 Wonen <i>Bedragen x1000</i>					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Rentevergoeding startersleningen	-40	-40	-40	-40	S

Rentevergoeding Startersleningen

In 2019 en 2020 is er door de starters ruim € 2 miljoen afgelost op de startersleningen. Als gevolg hiervan dalen de rente-inkomsten en de beheerlasten SVN voor de Gemeente. Het netto-effect van de aflossingen bedraagt ca 2% is € 40.000.

1.4 Mobiliteit <i>Bedragen x1000</i>					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Duurzame mobiliteit					
Loonkosten uitbreiding	-293	0	0	0	I
Overhead uitbreiding	-103	0	0	0	I
(Overige) exploitatielasten	-107	0	0	0	I
Onttrekkingen aan reserves	103	0	0	0	I
<i>Subtotaal</i>	-400	0	0	0	

1.4 Mobiliteit - Investerings							Bedragen x1000		
Omschrijving	Jaar van investeren	Investering (totaal)	Budgetbeslag						
			2022	2023	2024	2025	2026	I/S	
Investerings									
Infrastructuur Hoefkwartier	2024	15.000							
Afschrijvingslasten			0	0	0	-94	-94	S	
Rentelasten (1%)			0	0	0	-38	-37	S	
<i>Subtotaal</i>		15.000	0	0	0	-131	-130		

Duurzame Mobiliteit

In het coalitieakkoord 2018-2022 is aangegeven dat verduurzaming in combinatie met de groei van de stad als grootste opgave wordt gezien. Voor het jaar 2022 is er voor Duurzame Mobiliteit en lucht kwaliteit geen budget beschikbaar. Het implementeren van het Mobility as a Service (Maas) concept voor de inbreidingslocaties en daaraan gekoppeld het realiseren van een Mobility Service Provider (MSP) wordt het komende twee jaar een stevige opgave. Deze opgave is noodzakelijk om de gewenste woningbouw in de inbreidingslocaties te kunnen realiseren, als we een leefbare, gezonde en bereikbare stad willen blijven. Ook de transitie naar deelmobiliteit en Zero Emissie mobiliteit zal het komende decennium veel beleidskracht vergen. Denk aan het verder vormgeven van de laadinfra en het stimuleren van waterstof, de monitoring en evaluatie van het vergunningstelsel deelmobiliteit en het vormgeven van de schone stadsdistributie, mobiele werktuigen en personenvervoer. Omdat deze taken bijdragen aan de belangrijke opgaven voor in ieder geval het komende decennium (groeierende, leefbare, bereikbare en duurzame stad), willen we deze ook in 2022 door laten gaan.

Infrastructuur Hoefkwartier

Voor de transformatie van het Hoefkwartier naar een wijk waar het goed wonen, werken en verblijven is, zijn er twee grote infrastructurele ingrepen nodig. Eén betreft een calamiteitentunnel om het gebied voor de hulpdiensten vanuit meerdere windrichtingen toegankelijk te maken. De tweede ingreep betreft een ongelijkvloerse kruising met de Hoefseweg om zo de snelfietstroute en lokaal autoverkeer (ook naar station Schothorst) op een veilige manier te kunnen scheiden. De kosten voor deze ingrepen (bij elkaar € 15 miljoen) kunnen niet door de herontwikkeling van het Hoefkwartier gedragen worden. Er wordt niet voldoende waardesprong gemaakt om deze kosten te kunnen dragen. Daarom is voor deze ingrepen een subsidieaanvraag gedaan vanuit de Woningbouwimpuls. Deze subsidie (50% van de kosten, € 7,5 miljoen) is toegekend. Het resterende deel dient door andere overheden, als cofinanciering, aangevuld te worden. Met de provincie Utrecht wordt bekeken in welke mate de provincie hieraan kan bijdragen. In deze aanvraag voor de Kadernota gaan we uit van een bijdrage van 50% van de provincie over het nog te co-financieren deel. Dit kan in de praktijk meer of minder worden.

2.1 Sociaal Domein Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Uittreding Veenendaal					
Minder baten uit decentralisatie-uitkering van het Rijk	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400	S
Vrije dekkingsmiddelen in eigen begroting	750	750	750	750	S
Schrappen taken	350	650	650	650	S
Onttrekkingen aan reserves	300	0	0	0	I
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0	
Gunstige effecten Meerjarenbegroting 2022 - 2025 RWA	350	330	350	375	S
Nieuwe wettelijke taak schuldhulpverlening (vroegsignalerings)	0	-100	-100	-100	S

Uittreding Veenendaal uit centrumgemeentegebied voor maatschappelijke opvang

De gemeente Veenendaal heeft besloten om voor het bieden van maatschappelijke opvang en beschermd wonen per 2022 niet langer onder het centrumgemeentegebied van Amersfoort te vallen, maar onder dat van centrumgemeente Ede. Voor maatschappelijke opvang betekent dit dat de middelen vanuit het Rijk (Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang) voor Amersfoort afnemen zonder dat daar een vergelijkbare vermindering van lasten aan opvang tegenover staan. De kosten voor inwoners vanuit Veenendaal zijn in de afgelopen aanzienlijk jaren lager geweest dan het bedrag dat voor maatschappelijke opvang wordt uitgenomen. Dit betekent dat de financiële gevolgen op het gebied van maatschappelijke opvang voor de regio Amersfoort groot zijn, aangezien door een overstap van Veenendaal de kosten niet vergelijkbaar afnemen. Het voorgaande leidt tot een uitname uit het centrumgemeentebudget voor Amersfoort van naar verwachting € 1,4 miljoen per jaar.

Als dekking voor de verlaging van het centrumgemeentebudget stellen we voor:

- Het benutten van niet structureel belegde budgetten:	€ 750.000
- Vermindering budget bemoeizorg voor het deel van Veenendaal:	€ 100.000
- Een deel van de bemoeizorg niet meer regionaal bekostigen:	€ 250.000
- Taakstelling op te leggen aan aanbieders inzake overhead, dan wel versobering/ vermindering van de dienstverlening	€ 300.000
Totaal	€ 1.400.000

Omdat de versobering van taken bij gesubsidieerde instellingen pas (volledig) kan worden geëffectueerd in 2023 stellen we voor eenmalig in 2022 € 300.000 te onttrekken aan de reserve Maatschappelijke Opvang.

Gunstige effecten Meerjarenbegroting 2022-2025 RWA

De ontwerp Meerjarenbegroting RWA 2022-2025 is recentelijk aangeboden aan de deelnemende gemeenten. Hieruit blijken voordelige financiële effecten ten aanzien van de vastgestelde begroting.

Nieuwe wettelijke taak schuldhulpverlening (vroegsignalerings)

Schuldhulpverlening wordt binnen het minimabeleid tot 2023 deels gedekt door incidentele middelen. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe wettelijke vereisten rondom schuldhulpverlening (verwacht tekort € 100.000 vanaf 2023) stellen we voor de hiervoor benodigde middelen voor een bedrag van € 100.000 structureel te dekken vanaf 2023. Vanaf 1 januari 2021 zijn gemeenten

verplicht om signalen van schuldeisers over betalingsachterstanden actief op te pakken (vroegsignalering) door wijziging van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening. Dit betekent een intensivering van de preventie aanpak van schulden. Stadsring 51 schat deze benodigde middelen op structureel € 100.000 per jaar. In 2021 en 2022 verwachten wij dit te kunnen dekken door begrote incidentele middelen.

2.2 Veiligheid en handhaving		Bedragen x1000				
Omschrijving	Budgetbeslag					
	2022	2023	2024	2025	I/S	
Ondermijning 2022						
Loonkosten uitbreiding	-146	0	0	0	I	
Overhead uitbreiding	-55	0	0	0	I	
<i>Subtotaal</i>	-200	0	0	0		
Schaarse Vergunningen						
Loonkosten uitbreiding	-115	-32	0	0	I	
Overhead uitbreiding	-45	-13	0	0	I	
<i>Subtotaal</i>	-160	-45	0	0		

Ondermijning

De noodzaak van ondermijningsaanpak is zo groot, dat extra budgetinzet onontkoombaar is ('autonome ontwikkeling'). In de jaren waarin -ook landelijk- de nadruk lag op deregulering en aangifte-criminaliteit, is de ondermijning vrijwel ongeremd gegroeid (zie cijfers en analyse in 'Een pact voor de rechtstaat'). De miljardenomzetten, enorme belangen en het excessieve geweld worden soms schokkend zichtbaar, zoals bij 'vergismoorden'. Maar ook corrumpeert ondermijning onze rechtsstaat en dupeert het jonge jeugd en kwetsbare burgers. De minimale extra budgetinzet van 2 ton structureel is voor het vasthouden van de projectleider weerbaarheid en inzet op Bibob-toetsen bij bijv. vastgoedtransacties en zorgfraude. Uw raad is eerder geïnformeerd over de inzet die eigenlijk nodig is voor de aanpak en die een veelvoud bedraagt. Mogelijk is dit deels te realiseren uit extra rijksmiddelen na de komende formatie.

Schaarse vergunningen

Europese regelgeving dwingt gemeenten anders om te gaan met zgn. 'schaarse vergunningen' met economische waarde. Dat zijn vergunningen met een maximum aantal zoals coffeeshops, speelautomatenhal, terrassen, evenementen, standplaatsen, sexinrichtingen en boot-ligplaatsen. Dergelijke vergunningen moeten periodiek worden verdeeld via een transparante procedure, zodat mededinging mogelijk is. Het opleggen van schaarste moet beleidsmatig worden onderbouwd en ook mag een vergunning niet voor onbepaalde tijd worden verleend. Amersfoort zal daarom, net als andere gemeenten, diverse verordeningen moeten aanpassen en de vergunningverlening herzien, o.a. om het risico op (aanzienlijke) schadeclaims te verminderen. Hiervoor is de komende twee jaar een parttime projectleider en ondersteuning, communicatie en extra inzet vanuit vakafdelingen, VTH en JDA nodig.

3.1 Economie Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Voortzetting Circulaire Economie	-500	0	0	0	I

Voortzetting Circulaire Economie

Voor de transitie naar een circulaire economie bestaat geen blauwdruk. Elke organisatie of bedrijf zal zelf én samen met de omgeving de eerste stappen moeten zetten en kansen moeten identificeren.

Maar als lokale overheid spelen we een cruciale rol als aanjager en facilitator. Deze rol pakken we in Amersfoort vanaf 2018 actief op met een focus op circulaire bouw. Daar ligt ook de komende jaren de grootste impact op economisch vlak en qua CO2reductie. In Amersfoort wordt immers de komende jaren nog veel gebouwd. Om deze rol te kunnen continueren en zo als lokale overheid onze verantwoordelijkheid te kunnen nemen die voortvloeit uit het ondertekenen van het Nationale GrondstoffenAkkoord in 2017 is ook voor 2022 en de jaren erna uitvoeringsbudget nodig. Om precies te zijn een uitvoeringsbudget van € 500.000. Op het moment dat deze gelden niet worden toegekend komen de activiteiten op het vlak van het stimuleren van een circulaire economie in Amersfoort tot stilstand.

3.2 Onderwijs en Jeugd Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Onderwijshuisvesting	0	0	0	-551	S

Onderwijshuisvesting

Dit betreft bestaand beleid, namelijk uitwerking van het raadsbesluit van 21 november 2017 en van 26 maart 2019 over doordecentralisatie onderwijshuisvesting. In de periode 2019-2059 worden alle bestaande schoolgebouwen in Amersfoort vervangen (vervangende nieuwbouw of vernieuwbouw). Deze investeringsopgave is vastgelegd in het Integrale Huisvestingsplan (IHP) en bedraagt € 360 miljoen (prijspeil 2015), te weten € 310 miljoen voor de gemeente en € 50 miljoen bij te dragen door de schoolbesturen. Met de schoolbesturen, verenigd in twee coöperaties, hebben we een overeenkomst gesloten dat zij het IHP uitvoeren in 40 jaar. Daartoe is ook een businesscase uitgewerkt voor 40 jaar. In de besluitvorming is o.a. de voorwaarde opgenomen dat de financiële opgave moet aansluiten bij de gemeentelijke begroting en in verband hiermee is er sprake van het toepassen van een ingroeimodel. De jaarschijf ingroei voor het jaar 2025 bedraagt € 551.000. Voor de jaarschijf 2026 bedraagt de ingroei € 1.116.000. Deze ingroei heeft een structureel karakter.

3.3 Sport Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Verwijderen onkruid sportaccommodaties	-56	-56	-56	-56	S
Technisch Beheer Amerena	-42	-42	-42	-42	S

Verwijderen onkruid sportaccommodaties

Bij het bestrijden van onkruid op de gemeentelijke sportaccommodaties, werkt SRO conform de Green Deal Sportvelden zoals in 2015 getekend door het Rijk, de Branchevereniging Sport- en Cultuurtechniek (BSNC), de NVG (Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties), VHG en het NOC*NSF. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen brengt mogelijk gevaar met zich mee voor mens, dier en milieu. De overheid onderschrijft dit en heeft, mede naar aanleiding van de Europese richtlijnen, vanaf 31 maart 2016 een verbod ingesteld op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen zoals geasfalteerde speelvelden, trottoirs of tribunes bij sportaccommodaties. Vanaf 1 november 2017 is ook het gebruik op overige terreinen verboden, zoals de bloemperken of bossen bij sportaccommodaties. Hoewel voor sportvelden nog een uitzondering is ingesteld, hebben de partijen binnen de green deal zich tot doel gesteld in 2020 volledig zonder chemische middelen te werken. Dit bleek niet in alle gevallen mogelijk, vandaar dat een totaalverbod is uitgesteld en chemische middelen in uitzonderlijke gevallen nog gebruikt mogen worden bij het beheer van sportvelden. In 2022 geldt het verbod op het gebruik van chemische middelen ook in voor sportvelden. SRO heeft hierop voorgesorteerd. Dit betekent dat SRO onkruid biologisch bestrijdt, geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt en terughoudend is bij het gebruik van chemische middelen indien deze nog wel zijn toegestaan. Als laatste stap daarin is SRO ook gestopt met het gebruik van het onkruidbestrijdingsmiddel Roundup. In de praktijk is gebleken dat deze gewijzigde werkwijze leidt tot extra inzet van personeel wat kostenverhogend is. Tot op heden zijn deze extra kosten incidenteel vanuit de begroting sport gedekt. Voorstel is om structureel extra middelen voor de kosten van het bestrijden van onkruid op sportaccommodaties zonder chemische bestrijdingsmiddelen beschikbaar te stellen.

Technisch Beheer Amerena

Voor de binnensportaccommodaties en zwembaden in Amersfoort, waaronder Amerena, regelt SRO als exploitant het eigenaren- en gebruikersonderhoud en het naleven van wetgeving, waaronder de Wet Milieubeheer. Voor deze objecten geldt de wettelijke verplichting het energieverbruik en de CO2 uitstoot terug te brengen. Voortdurende wijzigingen in de milieuwetgeving nu en de afgelopen jaar hebben geleid en leiden tot extra inzet voor het technisch vastgoedbeheer. In de Raamovereenkomst Onroerende Zaken is een vergoeding voor het technisch vastgoedbeheer vastgesteld voor het eigenaren onderhoud. Voor deze objecten geldt een m²-prijs afhankelijk van de grootte in BVO. Bij de vorige kadernota zijn al middelen opgenomen voor de technisch beheer vergoeding voor binnensportaccommodaties en de overige zwembaden. Vooruitlopend op de definitieve exploitatieaanbieding voor Amerena, wordt voorgesteld nu ook de kosten voor technisch beheer Amerena op te nemen en deze te verwerken in de exploitatiebijdrage aan SRO voor Amerena.

3.4 Cultuur						Bedragen x1000
Omschrijving	Budgetbeslag					
	2022	2023	2024	2025	I/S	
Extra vraag naar advisering/ begeleiding verduurzaming monumenten	-50	-50	-50	-50	S	

Extra vraag naar advisering/ begeleiding verduurzaming monumenten

Gemeente Amersfoort heeft de opgave in 2030 een CO2 neutrale stad te zijn. Wij zijn wettelijk verplicht duurzaamheidsmaatregelen toe te passen en willen met ons eigen vastgoed het goede voorbeeld geven. Bij monumenteigenaren leeft verduurzaming ook. Om hier daadwerkelijk mee aan

de slag te gaan is de vraag naar advisering en begeleiding binnen team Monumentenzorg structureel sterk toegenomen. Om hierin adequaat te kunnen opereren, is het noodzakelijk om advisering en onderzoek te kunnen laten verrichten.

4.1 Bestuur en Dienstverlening Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Digitale Communicatie	-100	-100	-100	-100	S

4.1 Bestuur en Dienstverlening - Investeringsen Bedragen x1000								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investering (totaal)	Budgetbeslag					
			2022	2023	2024	2025	2026	I/S
Investeringsen								
Investering hardware beeld en geluid in raadszaal	2022 / 2024	200						
Afschrijvingslasten			0	-50	-50	-50	-50	S
Rentelasten (1%)			0	-2	-2	-1	-1	S
<i>Subtotaal</i>		200	0	-52	-52	-51	-51	

Digitale communicatie

Onze inwoners maken steeds meer gebruik van digitale middelen. Om onze doelgroepen te bereiken zetten ook wij daarom steeds meer in op digitale middelen. In de periode 2016-2020 is vanuit de kadernota (incidenteel) budget toegekend voor zaken als: e-participatie, live-chat, social media, betaalde campagnes, software, licenties, videografie en fotografie (€ 100.000 per jaar). Daarbij is destijds meegegeven om in deze periode te verkennen of het budget voor de stadsberichten (€ 115.000) kon worden afgebouwd, zodat geld beschikbaar kon komen voor digitale communicatie. Het college heeft op 9 juni 2020 besloten om vanaf 1 januari 2021 geen bekendmakingen meer te publiceren in de (papier) Stadsberichten maar wel door te gaan met de redactionele pagina's. Bij de begroting is de besparing die dit opleverde (€ 35.000) ten gunste gekomen van de algemene middelen en niet ten gunste van digitale communicatie. In de kaderbrief die 15 juli 2020 door de raad is vastgesteld is dit probleem ook gesignaleerd. In de begroting is geen budget opgenomen voor digitale communicatie. Dit betekent een structureel tekort op digitale communicatie van € 100.000.

Investering hardware beeld en geluid in raadszaal

Tot ingebruikname van het nieuwe stadhuis is jaarlijks budget nodig voor het aanpassen van hardware voor beeld en geluid in de raadszaal. De uitgaven kunnen per jaar fluctueren, maar zijn ook in de afgelopen periode noodzakelijk gebleken om beeld en geluid op het juiste niveau te houden of om aan nieuwe eisen te voldoen. Gebruikelijk is om daarvoor per raadsperiode een budget voor die periode ter beschikking te stellen.

5.1 Financiën en Belastingen					Bedragen x1000
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Toename Kosten van No Cure No Pay Bureaus					
Overhead uitbreiding	-72	-72	-72	-72	S
(Overige) exploitatielasten	-30	-30	-30	-30	S
Tarieven en/of Leges	102	102	102	102	S
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0	
Toename Kosten Verzenden Aanslagen	-80	-80	-80	-80	S

Toename kosten van no cure no pay bureaus

De afgelopen jaren is het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde, dat wordt ingediend door no cure no pay bureaus, steeds verder toegenomen. Tegelijkertijd neemt ook het aantal beroepszaken dat wordt aangespannen door no cure no pay bureaus toe (tussen 2019 en 2020 is dit aantal verdubbeld). Dit is een landelijke ontwikkeling, die naar verwachting structureel is. Zie hiervoor ook het rapport "Van beroep in bezwaar", uitgevoerd door het WODC, Ministerie van Justitie en Veiligheid (december 2020).

Dit betekent een forse en structurele toename van werkzaamheden dat hiervoor moet worden verricht, naast verhoging van het uit te keren bedrag aan proceskostenvergoedingen. In het ozb-tarief van 2021 is daarom al € 250.000 opgenomen voor personele kosten (€ 150.000) en proceskostenvergoedingen (€ 100.000).

Gezien de ontwikkelingen is het nodig dit bedrag op te hogen. Het inzetten van vast personeel ter vervanging van het werken met inhuur betekent een extra kostenpost van € 71.500, en het grote aantal bezwaren en beroepen betekent een noodzakelijke verhoging van het budget voor proceskostenvergoedingen met € 30.000.

Voorstel is om het totaal gevraagde bedrag van € 101.500 als kosten op te nemen in de berekening van het ozb-tarief.

Toename kosten verzending aanslagen

Het bedrag dat beschikbaar is voor het versturen van de aanslagen is niet toereikend. Dit heeft een aantal oorzaken:

- Het aantal aanslagen dat wordt verzonden is toegenomen;
- Ruim de helft van de aanslagen wordt opgelegd via MijnOverheid. Dit was in eerste instantie gratis, maar enkele jaren geleden is besloten de kosten door te berekenen aan de afnemers. Zie <https://logius.nl/onze-organisatie/zakendoen-met-logius/doorbelasting>;
- Er wordt gewerkt met diverse betaaloplossingen op de aanslag: iDeal en een directe link naar het verlenen van een automatische incasso. Dit leidt tot een beter betalingsgedrag, maar de oplossing kost wel geld.

Naast een kritische blik op wat wel en niet nodig is, is er structureel extra budget nodig om de aanslagen te kunnen blijven versturen.

6.1 Bedrijfsvoering Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2022	2023	2024	2025	I/S
Implementatie Wet Open Overheid (WOO) - Incidentele kosten					
(Overige) exploitatielasten	-1.000	-222	0	0	I
Overige beschikbare dekkingsmiddelen	1.000	222	0	0	I
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0	
Implementatie Wet Open Overheid (WOO) - Structurele kosten					
(Overige) exploitatielasten	-200	-300	-420	-420	S
Overige beschikbare dekkingsmiddelen	200	300	420	420	S
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0	
Autonome stijging aantal en complexiteit bezwaren en klachten					
Loonkosten uitbreiding	-97	-97	-97	-97	S
Thuiswerkplek (ICT en meubilair) - ten behoeve van nieuwe medewerkers/vervanging					
	-153	-153	-153	-153	S
Licentiekosten applicaties - Vervangingsinvesteringen					
(Overige) exploitatielasten (S)	-181	-181	-181	-181	S
(Overige) exploitatielasten (I)	-25	0	0	0	I
<i>Subtotaal</i>	-206	-181	-181	-181	
Licentiekosten Applicaties - Nieuwe applicaties o.a. i.v.m. gewijzigde wetgeving					
	-104	-104	-104	-104	S

6.1 Bedrijfsvoering - Investerings Bedragen x1000								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investering (totaal)	Budgetbeslag					
			2022	2023	2024	2025	2026	I/S
Investerings								
Vervanging inventaris	2025	160						
Afschrijvingslasten			0	0	0	0	-16	S
Rentelasten (1%)			0	0	0	0	-2	S
<i>Subtotaal</i>		160	0	0	0	0	-18	
Herschikking Vervangingsinvesteringen ICT								
Afschrijvingslasten			0	0	57	277	-294	S
Rentelasten (1%)			2	2	10	-13	-7	S
(Overige) exploitatielasten			0	0	-30	-110	-99	I
<i>Subtotaal</i>			2	2	37	154	-400	

Implementatie Wet Open Overheid (WOO) – Structurele en Incidentele kosten

In januari 2021 is de Wet open overheid in de Tweede Kamer aangenomen. De wet ligt nu ter behandeling bij de Eerste Kamer en de verwachting is dat deze vanaf 1 januari 2022 in werking zal treden. De Woo vervangt de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) en heeft tot doel om overheden en semioverheden transparanter te maken. Daarnaast moet de wet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Concreet betekent het voor gemeenten dat zij in 11 categorieën documenten actief openbaar dienen

te maken. De implementatie van de Woo is een meerjarentraject (VNG rekent 5 – 8 jaar voor de totale implementatie). Voor de implementatie zullen gemeenten gecompenseerd worden (in totaal incidenteel € 122 miljoen en structureel € 42 miljoen per jaar), maar het is nog niet duidelijk of deze compensatie alle daadwerkelijke kosten dekt. In 2021 voeren wij daarom een impactanalyse uit, om de gevolgen van de invoering van de wet inzichtelijk te maken. Daarbij wordt ook in beeld gebracht wat de (structurele) kosten zullen zijn. Omdat wij verwachten dat wij hiervoor in de meicirculaire middelen zullen ontvangen, gaan wij ervoor nu vanuit dat dit een budget neutrale ontwikkeling is. De middelen die wij van het Rijk zullen ontvangen voor de implementatie van de Woo willen wij ook beschikbaar houden voor dat doel, in afwachting van de uitkomst van de impactanalyse en het implementatietraject.

Autonome stijging aantal en complexiteit bezwaren en klachten

Het aantal bezwaarzaken in het sociaal domein is fors gedaald en het aantal (formele) klachten is beperkt. Dit is gerealiseerd met behulp van de informele aanpak die vanaf 2017 in combinatie met de onafhankelijke hoor- en adviescommissie wordt uitgevoerd. In 2018 heeft het college deze commissie en de klachtenregeling geformaliseerd. Deze werkwijze is eind 2020 geëvalueerd en de uitkomst van de evaluatie is dat de ingezette aanpak en werkwijze wordt voortgezet, door ontwikkelt en dat de gemeente Amersfoort haar inwoners zo een laagdrempelige, toegankelijke en oplossingsgerichte lokale overheid biedt, die de inwoner en de bedoeling van de geldende regelingen centraal stelt. De raad is hierover geïnformeerd met een RIB (2020-075) en dat er een budgetaanvraag gedaan zou worden. Door deze werkwijze is de dreigende forse toename van het totaal aantal bezwaren voor de gemeente Amersfoort voorkomen. Met deze werkwijze hebben we het totaal aantal bezwaarzaken in de afgelopen drie jaren stabiel weten te houden en daardoor kunnen de bezwaren naar verwachting in de aankomende jaren met de huidige bezetting (ondanks de lichte stijging van 5,7% in 2020 en de toegenomen complexiteit van de zaken) mede dankzij deze werkwijze en de informele aanpak worden afgehandeld. Doordat er geen daling gemeentebreed heeft plaats gevonden van het aantal bezwaarzaken is het niet mogelijk om de kosten van de klachten- en bezwaarcoördinator binnen de beschikbare formatie voor bezwaar en beroep op te vangen. De incidentele financiering hiervoor is al vervallen vanaf 1-1-2021. Het afhandelen van klachten en bezwaren en het horen hierin van burgers is een wettelijke taak en daarmee onoverkomelijk en onuitstelbaar.

Thuiswerkplek (ICT en meubilair) - ten behoeve van nieuwe medewerkers/vervanging

De maatregelen als gevolg van de coronacrisis hebben een enorme boost gegeven aan het tijd- en plaatsonafhankelijk werken in de gemeentelijke organisatie. Als gevolg hiervan hebben medewerkers vanaf maart 2020 voor grootste deel thuisgewerkt. In 2020 heeft de gemeentelijke organisatie dit (ad hoc) gefaciliteerd door onder meer het verstrekken van ICT-middelen. Het noodgedwongen thuiswerken duurt langer dan verwacht en bovendien is de brede maatschappelijke verwachting dat we niet meer terugkeren naar de oude situatie dat het werk grotendeels op kantoor plaatsvindt. De medewerkers van de gemeente Amersfoort blijven – ook na de coronacrisis – deels thuiswerken. Om dit mogelijk te maken worden er ICT-middelen zoals beeldschermen, dockingstations en dergelijke ter beschikking gesteld. Voor deze ICT-middelen is aanvullend budget nodig. Dit bestaat uit een structurele post voor 2022 en verder van € 81.000 voor het faciliteren van thuiswerkplekken.

Aanvullend zijn hier de jaarlijkse kosten voor meubilair t.b.v. thuiswerkplekken (Arbo proof) inbegrepen.

Licentiekosten applicaties

De steeds verdere digitalisering van onze werkzaamheden leidt tot aanschaf van meer en uitgebreidere applicaties. Hierdoor stijgen de onderhoudskosten. Tevens zijn de onderhoudskosten voor nieuwe applicaties veelal hoger dan de oorspronkelijke applicaties. Om deze kosten structureel op te kunnen vangen is er een verhoging van het onderhoudsbudget nodig van in totaal € 285.000. Het grootste deel hiervan (€ 181.000) heeft betrekking op vervangingsinvesteringen. Het resterende deel (€ 104.000) betreft nieuwe applicaties onder andere n.a.v. nieuwe/gewijzigde wetgeving. Daarnaast is voor één applicatie ervoor gekozen om de oude applicatie voor een bepaalde tijd door te laten lopen naast de nieuwe applicatie om zo de bedrijfsvoering (bv. juridisch/archief) te borgen. De incidentele kosten hiervoor zijn € 25.000 in 2022.

Vervanging inventaris

Betreft reguliere vervanging inventaris.

Herschikking vervangingsinvesteringen ICT

Jaarlijks moeten de geplande vervangingsinvesteringen ICT worden herijkt en bijgesteld, zodat we blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen en opgaven en dat de bedrijfszekerheid geborgd blijft. Voor de vervanging van applicaties wordt een maximaal afschrijftermijn van 7 jaar gehanteerd. Bij vervanging van applicaties is er contractueel veelal een ondersteuning van maximaal 6 jaar (3 jaar plus verlenging van 3 x 1 jaar).